

ΕΠΙΟΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ [συνέχεια και τέλος].
 ΜΙΛΒΟΑ [μελέτη] ὑπὸ Εὐγ. Γ. Ζαλακώστα.
 ΠΕΡΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ [συνέχεια ἀπὸ φυλλ. Α΄.] Μέρους Α΄. Δογμα-
 τικὸν ὑπὸ Γ. Μοσχούλα.
 ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ, ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Στ. Α. Ἀντωνοπούλου.
 ΠΕΡΙ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΟΣ ὑπὸ Ν. Κ. Χ.
 ΙΕΡΑΚΟΘΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ, ὑπὸ Μιχ. Π. Λάμπρου.
 Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΟΣ, ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου.
 Η ΠΟΙΜΕΝΙΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ [διήγημα Μαρμοντέλου] μετάφρασις ὑπὸ τῆς δεσποι-
 νίδος Μ. Δ.
 ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΟΘΩΜΑΝΙΔΟΣ ὑπὸ Mme Olympe Andouarde
 ΠΟΙΗΣΕΙΣ. — ΓΟΡΓΟΣ ΙΕΡΑΞ, ὑπὸ Ἀλεξ. Ρ. Ῥαγκαβῆ. — Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ὑπὸ Π.
 Ματαράγκα. — Τῆ φιλιτάτη Α... ὑπὸ Δ. Κου.
 ΔΥΣΙΣ αἰνίγματος. — Αἶνιγμα Β΄.
 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ. ΕΡΩΤΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ, μυθιστόρημα Ξαβεριού δὲ Μοντεπέν.—Ο ΥΙΟΣ
 ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ, μυθιστόρημα Παύλου Φεβάλ. Μεταφράσεις Α. Γ. Σκαλίδου.
 ΕΙΚΟΝΕΣ. Ἱερακοθηρία.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Οἱ προμηθεύοντες 10 συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνον-
 τας τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν των λαμβάνουσιν ἐπὶ ἐν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.
 Οἱ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἀεγγράφως
 τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ πού πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ
 δὲ μὴ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 75 ἕκαστον.
 ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομῆς, ἀν δὲν πέμψῃ συγχρότως
 τὴν αἰτήσιν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.
 ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.
 Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω:
 Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιωδ. συγγράμ. «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη» Εἰς Ἀθήνας.
 Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.
 Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦν ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου 1872 καὶ λήγουσι τὴν 28 Φεβρουα-
 ρίου 1873.

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ· ΦΥΛΛ· Β΄.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1872.

ΠΕΡΙ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ

(Συνέχεια και τέλος.)

Ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ Μέγας ἐν τῇ
 συντάξει τοῦ ἀντιφωνηρίου του μετε-
 χειρίσθη εἰδὸς τι μουσικογραφίας (notes)
 ἧτις ἀν δὲν εἶχεν ἄλλο προτέρημα τοῦλά-
 χιστον ἦτο σαφές. Ἀλλ' αὕτη δὲν ἐκρίθη
 ἀρκούσα· ὅθεν ἐπενόησαν διαφόρους τρό-
 πους πρὸς παράστασιν τῶν ἤχων, οἷτινες
 περιέπλεξαν τὸ μέρος τοῦτο τῆς τέχνης,
 καὶ καθίστων τὴν ἀνάγνωσιν τῆς μουσι-
 κῆς καθ' ὑπερβολὴν δύσκολον. Ἐν τέλει
 μετὰ πολλὰς ἀποπειράς ἐφευρέθη τὸ μου-
 σικὸν διάγραμμα καὶ ἡ θαυμασία αὕτη
 ἀνακάλυψις, ἧτις νομίζομεν, ὅτι οὐδέποτε
 θέλει ἀντικατασταθῆ διὰ τελειότερας, ἐ-
 γένετο ἡ βῆσις τοῦ νῦν ἐν χρήσει τῆς μου-
 σικογραφίας συστήματος.

Ἐπὶ μακρὸν ἡ τιμὴ τῆς ὀφελιμωτάτης
 ταύτης ἀνακαλύψεως ἀπεδίδοτο εἰς τὸν
 σοφὸν ἐκκλησιαστικὸν Γουΐδαν D' Aggez-
 zo, βεβαίως ἕνεκα τῶν πολλῶν καὶ ὠ-
 ραιοτάτων αὐτοῦ μουσικῶν συγγραμμά-
 των.

Εἰς τὴν διάδοσιν τῆς μουσικῆς ἐν Εὐ-
 ρώπῃ συνετέλεσε πρὸ πάντων ἡ θρησκευ-
 τικὴ μεταρρυθμισις. Ὁ Λούθηρος καὶ Καλ-
 θίνος ἠγάπων πεισιπρῶς τὴν μουσικὴν
 καὶ μάλιστα ἐψάλλον μετὰ πολλῆς τέ-

χνης. Ὁ πρῶτος τῶν μεταρρυθμιστῶν τού-
 των συνείθιζε νὰ λέγῃ. «Δὲν θεωρῶ ὡς
 θεμελιωτὴν θρησκείας τὸν μὴ γινώ-
 σκοντα νὰ ψάλλῃ». Ἐκφρασις σοφῆ, μά-
 θημα θαυμάσιον, ὅπερ ἔλαβον ὑπὸ σπου-
 δαίαν ἐποψιν πάντες οἱ πολιτικοὶ μεταρ-
 ρυθμισταὶ, καὶ ὅπερ ἀπὸ ὀγδοήκοντα ἤδη
 ἐτῶν τοσοῦτον καλῶς χρησιμοποιοῦσιν.

Ὁ Λούθηρος ἐν τῇ λειτουργίᾳ του ἀν-
 τεκατέστησε τὰ Λατινικὰ ᾄσματα διὰ χο-
 ρικῶν ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ὅπως ἐννοῶν-
 ται καὶ ψάλλωνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Τὰ
 χορικά ταῦτα ἦσαν κατὰ μέγα μέρος
 ἀρχαῖαι μελωδίαι τῆς καθολικῆς λατρείας,
 ὧν τινὰς συνέθεσεν αὐτὸς ὁ μέγας μεταρ-
 ρυθμιστής.

Ὁ Καθίνος ἐν Γενεύῃ ἐφρόντισε νὰ
 μελοποιήσῃ τοὺς ψαλμοὺς, ἀναθέσας τὴν
 ἐργασίαν ταύτην εἰς τοὺς μεγαλειτέρους
 τῆς Εὐρώπης μουσικούς. Τοσοῦτον δὲ κα-
 τέθειλαν τονισθέντες καὶ στιχορρηθέντες,
 ὥστε διχμαρτυρούμενοί τε καὶ καθολικοὶ
 παραδέξαντο τὴν μουσικὴν αὐτῶν.

Ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ὅστις
 ἠμολίρησε μεγάλων μουσικῶν, καὶ δοκίμων
 συνθετῶν, χρονολογεῖται προσέτι καὶ ἡ
 μαθηματικὴ τελειοποίησις τῶν μουσικῶν
 ὀργάνων. Ἐν τῇ πρώτῃ τάξει τῶν φιλοπό-
 νων τούτων ἰδρῶν, τῶν προικυδοτούτων
 οὕτως εἶπεν διὰ ψυχῆς καὶ φωνῆς μα-
 γικῆς εὐθραστά τινὰ τεμάχια ξύλου, ὀ-
 φείλομεν νὰ θέσωμεν τὸν Νικόλαον καὶ
 Ἀνδρέαν Ἀμάτην. Τὸ τετράχορδον (vio-
 lon) ὅπερ παρὰ πάντων ὁμολογεῖται ὡς ὁ

βασίλευς τῶν ὀργάνων ἐφευρέθη περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος ὑπὸ πτωγοῦ τινος τῆς Ῥωμανίας καὶ ἀπὸ τοῦ 1245 μέχρι τοῦ 1565 ἡ ἀνατετραμμένη αὕτη λύρα, ὡς ἔλεγον οἱ Ἴταλοι, ἔτυχε ἀσημάντων καὶ μικρῶν βελτιώσεων. Εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδελφῶν Ἀμάτη τὸ τετράχορδον κατέστη θαυμασία δημιουργία. Δι' αὐτῶν ὁ μουσικὸς ἠδυνήθη νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, τὰς τρικυμίας τῶν παθῶν, τὴν κόλασιν καὶ τὴν παράδεισον, τὴν ἀπελπισίαν καὶ χαρὰν, τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἐρήνωσιν.

Οἱ ἀδελφοὶ Ἀμάτη ἐπλήρωσαν τὴν Εὐρώπην διὰ τῶν ἐξόχων τούτων ἔργων τῆς τέχνης των, ἅτινα δυστυχῶς κατέστρεψεν ὁ χρόνος ἢ αἱ χεῖρες τῶν ἀνθρώπων, σκληροτέρων ἐνίοτε τοῦ χρόνου. Ἡ Γαλλία, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην χώραν ὠφελήθη ἐν τῇ διανομῇ τῶν θαυμασιῶν τούτων ὀργάνων. Οἱ ἀδελφοὶ Ἀμάτη εἶχον κατασκευάσει διὰ τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Λουδοβίκου Θ'. εἴκοσι τέσσαρα βιολία. Τὰ ὄργανα ταῦτα διηρημένα κατὰ μουσικὴν τάξιν εἰς τέσσαρα μέρη ἦσαν θαυμασία διὰ τὴν ἀκριβείαν, τὸ ἤχηρὸν καὶ τὴν διαύγειαν τῶν ἤχων, τὴν δὲ ἀξίαν αὐτῶν ἠῤῥξαν ἀνεκτίμητοι εἰκόνας, ἔργα τῶν πρώτων τῆς Ἰταλίας ζωγράφων. Διὰ τῶν ἐξ ὑψιφώνων (dessus) τετραχορδῶν παρίσταντο τὰ κυριώτερα συμβάντα τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ μουσικοῦ τοῦ βασιλέως Δαυὶδ βίου· διὰ τῶν ἐξ πέμπτων (quintes) διάφοροι πράξεις τοῦ βίου τοῦ μεγάλου Καρόλου, τοῦ βασιλέως Ῥοβέρτου καὶ τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου. Διὰ τῶν ἐξ ἐτέρων ἢ πλάσις τοῦ κόσμου καὶ διὰ τῶν ἐξ βαρυφώνων (basses) ἐπισόδια τῶν τεσσάρων μεγάλων διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, Ἀγίου Λύγουστίνου, Ἀγίου Ἰερωνύμου, Ἀγίου Γρηγορίου καὶ Ἀγίου Ἀμβροσίου. Τα τετράχορδα ταῦτα, καίτοι δυνάμενα νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ δέκα αἰῶνας δὲν διατηρήθησαν ἢ μόνον δύο. Τεθέντα ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ 14ου ἐν τῷ ἠθασαυροφυλακείῳ τοῦ Ἀγίου Διονυσίου ἀπεσπάρθησαν βιαίως ἐκεῖθεν κατὰ τὸ 1793 καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῶν Ἀμάτη ἐθραύσθησαν, συνετριβήσαν καὶ ῥιζθέντα εἰς τὸν βόρβο-

ρον ἐποδοπατήθησαν μετὰ τοῦ ξίφους τοῦ Δουγγεσκλίνου (Duguesclin) καὶ τῆς νικητηρίου σημαίας τῆς Ἰωάννας Ἀρκε. Τυφλὸ καὶ ἀμείλικτε λαὸς, σεβάσθητι τοῦλάχιστον ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ὀργῆς σου τὰς τέχνας, εἰς ἃς ὀφείλεις τὸν ἐθνισμὸν σου· δάκνιε τὰ διαδύματα τῶν βασιλέων σου, ἀλλὰ φείδου τοῦ ξίφους τῶν στρατιωτῶν σου.

Ὁ Ἀντώνιος Στραδιβάριος (Stradivarius) οὗ τὰ τετράχορδα ἐπιζητοῦνται ἐτι καὶ σήμερον ὑπὸ τῶν μεγάλων τεχνιτῶν καὶ τῶν πλουσίων μουσικοφίλων, ὑπῆρξεν εἰς τῶν τελευταίων μαθητῶν τῶν Ἀμάτη.

Κατὰ τὸν ἔξδομον, δωδέκατον, δέκατον τρίτον καὶ δέκατον τέταρτον αἰῶνα τὰ μουσικὰ ὄργανα ἦσαν ὀλιγόριθμα ἐν Εὐρώπῃ· ἦτοι τὸ rebec, εἶδος τριχόρδου βιολίου· τὸ ἀσκαύλιον (cornemuse), τὸ τύμπανον ἔχον ὕψος τεσσάρων καὶ ἡμίσεως ποδῶν καὶ περιφέρειαν τριῶν· ὁ αὐλός (flûte) ὁ ὑψιφώνος (hautbois) ὁ ὄργρις καὶ ἕτερα ὧν τὸ σχῆμα μένει σήμερον ἀνώνημον.

Αἱ καθολικαὶ μητροπόλεις εἶχον πρὸς συνοδίαν τοῦ Ἱρηγοριανοῦ ἄσματος τὸ ὄργανον (orgue) καὶ τοὺς ὄφεις· γνωστὴ ἡ δύναμις τῶν ὀργάνων τούτων, ἅπερ φαίνονται κατέχοντα ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτῶν στέρνῳ πᾶσας τὰς ἀγωνίας τῶν κολασμένων καὶ πᾶσας τὰς μακαριότητας τῶν ἐκλεκτῶν· τὰς ποινὰς καὶ τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ Ἰψίστου. Οἱ ἐκ τοῦ μουσικοῦ τούτου Βριάρεω ἐκπεμπόμενοι ἦχοι, ὡς καταγιγίδες ὀρητικαὶ ἢ ὡς ἐλαφραὶ σιλιφίδες περιστρέφονται, κυλινδοῦνται καὶ τελευταῖον ἐνοῦνται ὑπὸ τοὺς τοίχους τῶν θόλων, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κιόνων, εἰς τοὺς θριγγοὺς τῶν ὀδοντωτῶν κιονίων τοῦ πρὸ τοῦ τέμπλου χώρου καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ὅθεν κατόπιν ἀνέρχονται πρὸς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν νεφῶν τοῦ θυμιάματος καὶ τῶν ἀνθέων.

Ὁ ὄργρις χρησιμεύει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς φωνῆς τῶν ψαλτῶν καὶ πρὸς ἔναρξιν τῆς φωνητικῆς αὐλακός, εἰς ἣν πάντα τοῦ χοροῦ τὰ στόματα ὀφείλουσι νὰ ῥίψωσι τὰς φωνὰς αὐτῶν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἡμέτεραν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν οὐδὲν νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν, διότι αὕτη, ὡς

γνωστὸν, περιορίζεται εἰς μόνην τὴν φωνητικὴν καὶ οὐδὲως συμφωνεῖ πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν Εὐρωπαίων, ἔχουσα καθ' ὁλοκληρίαν Ἀνατολικὸν χαρακτῆρα καὶ συγγενεύουσα μὲ τὴν τῶν ἄλλων ἀνατολικῶν ἐθνῶν, ἐξ ὧν ἴσως παρελάβομεν αὐτὴν ἢ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἐτροποποιήσαμεν. Ὁ κύριος Ῥαγκαβῆς ὁμιλῶν ἐν τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλ. Συλλόγῳ περὶ μετρικῆς τῶν Ἀρχαίων καὶ κατελθῶν μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων δὲν ὠκνησε νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ Μουσικὴ τινῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων τροπαρίων καὶ μάλιστα τῶν καλουμένων ἰδιομέλων, ὡς ἐχόντων ὕλως ἰδικίτερον ῥυθμὸν εἰς οὐδένα ὑπαγόμενον κανόνα, εἶνε αὕτη αὕτη δι' ἧς ἐψάλλοντο ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους αἱ τοῦ Πινδάρου ᾠδαί, αἵτινες ὡς ταῦτα δὲν εἶχον κανονικὸν μέτρον, ἀλλ' ἐγράφοντο ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς μουσικῆς καὶ διὰ τοῦτο σήμερον ὅσον καὶ ἂν κοπιᾷζωσιν οἱ τῆς Γερμανίας σοφοὶ καὶ πιέζωσι τὸν ἐγκέφαλον αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ ἀνακαλύψωσι τὰ μέτρα αὐτῶν καὶ ἐπομένως ἀναγινώσκονται ὡς εἰ ἦσαν γεγραμμένοι εἰς τὸ πεζόν. Καὶ ὅμως τίς δὲν κατενόχη ἀκούων ὑπὸ καλλιφώνου ψάλτου τὸ ἐσπέρας τῆς Μεγάλης Τετάρτης τὸ τροπάριον τῆς Βικασίας, εἰς ὃ δυσκόλως ἤθελέ τις, ἀπλῶς ἀναγινώσκων αὐτὸ, ἀνακαλύψῃ ῥυθμὸν τινα; Καὶ ὅμως ἔχει τὸν ῥυθμὸν του, λίαν μάλιστα ἐντεχνον καὶ συγκινητικόν, καὶ ἀναπληροῦντα θαυμασίως τὸν δι' ὀργάνων καὶ κανονικῶν μέτρων ἀποτελούμενον. Διὰ τῶν μελωδιῶν τούτων ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας ἐτρέφη καὶ ἐκραταιώθη ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀληθῶς ὀρθοδόξων προγόνων μας τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ὅπερ ἐστήριξεν ἐν ταῖς δειναῖς αὐτοῦ τρικυμίας τὸν ἡμέτερον ἐθνισμὸν καὶ κατὰ τοῦ γίγαντος ὠπλίσε τὸν ἀσθενῆ καὶ μικρόσωμον Δαυὶδ.

Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐγένοντο ἀπόπειραι ὅπως ἡ σοβαρὰ, ὑψηλὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡμῶν ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς, καὶ ἡ τῶν θεάτρων εἰσέλθῃ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἰψίστου. Ἔσεται τοῦτο καλὸν ἢ κακόν; Ἡ τέχνη καθ' ἡμᾶς εἶνε θεῖον τι κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ ἐφαρμογαὶ

αὐτῆς δὲν εἶναι ἄξιαι νὰ ἐξυμνήσωσι τὸν Ἰψίστον.

Τὴν θρησκευτικὴν τῶν λαῶν μουσικὴν παρακολουθεῖ ἡ στρατιωτικὴ. Γινώσκομεν ἐν τῷ ἤχῳ τίνων ὀργάνων ἐβάδιζον εἰς τὴν μάχην αἱ Μακεδονικαὶ καὶ Ῥωμαϊκαὶ φάλαγγες· ἀλλὰ βεβαίως πολλοὶ ἀγνοοῦσιν ἐκ τίνων ὀργάνων ἀπετελεῖτο ἡ στρατιωτικὴ τῶν πατέρων μας μουσικὴ. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς τοῦ Ἀνδρότσου ὀχυρούμενος μετὰ τῶν ἐκτὸν παληκαρίων του εἰς τὸ Χάνι τῆς Γραβιάς καὶ πρὸ τῆς καταπληκτικῆς ἐξόδου συνεκρότει τὸν ἀθάνατον ἐκείνον χορὸν, τὸ ἄσμα δὲν ἔπαυσεν ἀκούομενον καὶ τὸ ὄργανον παίζον. Ἀλλ' ἡ μὲν φωνὴ παθητικὴ καὶ γλυκεῖα ἐψάλλεν ἠρώων ἄθλα, τὸ δὲ συνοδεῦον αὐτὴν ὄργανον ἀπλούστατον τὴν κατασκευὴν ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων πολεμιστῶν κατασκευαζόμενον ἀνέδιδε γλυκὴν καὶ γοητευτικὴν ἤχον, ὅστις ἀντὶ νὰ ἐκθηλύνῃ τὴν ψυχὴν, ὡς ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ, διήγειρεν αὐτὴν καὶ ὠθεῖ πρὸς τὰς μεγάλας ἀποφάσεις, ἐξ ὧν ἐκρέματο ἡ τύχη τοῦ ἐπαναστημένου ἔθνους. Ἡ μικρὰ τρίχορδος λύρα ὑπῆρξεν ἡ παραμυθία ἡμῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας καὶ ἡ ἐγερτήριος μουσικὴ ὀρχήστρα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πολεμικῶν κινδύνων. Ἰπὸ τὸν ἤχον αὐτῆς ὁ Καραϊσκάκης ἠνδραγάθει εἰς Ἀράχθον καὶ ὁ Κολοκοτρώνης κατέσφαξεν εἰς Δερβενάκια τὸν χεῖμαρρον δίκην κατακλύσαντα τὴν Πελοπόννησον φροβερὸν στρατὸν τοῦ Δράμαλη. Ἐνίοτε μάλιστα ἀνευ οὐδενὸς ἤχου, ὑπὸ μόνην τὴν ἀρμονίαν τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, ἐν τῇ σιωπῇ καὶ τῷ σκότει τῆς νυκτὸς ἐξετελοῦντο αἱ μεγάλαι ἐκεῖνοι πράξεις δι' ὧν ἐνεγράφησαν δι' ἀνεξάλειπτων χαρακτῆρων εἰς τὰς αἰωνίους τῆς Κλειοῦς δέλτους τὰ ὀνόματα τοῦ Μάρκου Μπότσαρη καὶ τοῦ Τουρκοσάγου Νικήτα.

Ἡ βαρβιτοποιία ἂν καὶ ἀπὸ τοῦ 17ου αἰῶνος ἀπώλεσε τὴν σημασίαν αὐτῆς, ἐν τούτοις δὲν ἔπαυσεν. ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, ἐξασκουμένη ὑπὸ τεχνιτῶν ἰκανῶς διακεκριμένων. Τούναντίον ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν χάλκινα ὄργανα ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις, ὀφειλομένας ἰδίως εἰς τὴν παρδοχὴν μεγάλων χαλκίνων σωλήνων εἰς πᾶσας τὰς σήμερον ὀρχήστρας. Βέλγος

τις, ὀνόματι Σάξ, ἐφεῦρεν ἀριθμὸν τινα χαλκίνων ὀργάνων, ἅτινα ἐγκριθέντα ὡς κατάλληλα εἰσήχθησαν εἰς τὴν στρατιωτικὴν μουσικὴν.

Ἡ μουσικὴ, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ εἶπομεν, καθ' ἑκάστην ἐν Εὐρώπῃ προοδεύει. Ἄλλ' ὅ,τι ἰδίως συντελεῖ εἰς τὴν τεραστίαν τῆς μουσικῆς διάδοσιν καὶ προαγωγὴν εἶνε ὁ καθεκαστὴν αὐξάνων ἀριθμὸς τῶν κλειδοκυμβάλων, ἅτινα ἀπεδίωξαν τσαῦτα ἄλλα πρὸ αὐτῶν ἐν χρήσει ὄργανα καὶ ἰδίως παρ' ἡμῖν τὴν λύραν καὶ κιθάραν, καὶ ἅτινα ἴσως ἀποσκυβαλισθῶσιν ὡσαύτως ὑπὸ ἄλλων τελειοτέρων.

Σήμερον τὸ κλειδοκύμβαλον εὐρίσκεται πανταχοῦ· εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰς αὐτῆς τῆς μυλωθρίδος τῶν μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν πόλεων τὸ ἐνδιαίτημα, εἰς τὴν λαμπρὰν τῆς ἀριστοκρατίας αἴθουσαν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον τῆς Παρισινῆς Ἐταιρίας. Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ μουσικὴ δημοκρατία ἐφθασεν εἰς τὸ ἀπόγειον αὐτῆς.

Ἡ Γερμανία εἶνε κατ' οὐσίαν μουσικὴ. Ἡ Ἰταλία κατὰ μίμησιν ἡ Γαλλία ἐξ ἰδιοτροπίας καὶ παραφροσύνης. Ἡ δὲ Ἑλλάς καίτοι ἐν ἀρχαιοτέρᾳ ἐποχῇ, ὅποτε ὁ ἥλιος τῆς εὐκλείας τῆς περιλαμπῆς, ἐμεσουράνει εἰς πάντα τοῦ καλοῦ τὰ εἶδη, ὑπερέβη πάντα τῆς γῆς τὰ ἔθνη καὶ πάντων ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ὑπῆρξε διδάσκαλος, ἤδη μόλις δυνηθεῖσα ν' ἀνακύψῃ ἐκ τῶν παντοίων αὐτῆς συμφορῶν καὶ τραυμάτων καὶ ἄλλας πολὺ σπουδαιότερας νὰ θεραπεύσῃ ἀνάγκας, καταγίνεται καὶ αὕτη εἰς τὸν καλὸν τοῦτον ἀγῶνα διὰ συστάσεως ἑταιριῶν, ὧν ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Εὐτέρπη* ἤρξατο ἀποφέρουσα εὐχαρίστους τινὰς καρπούς. Εὐελπιζόμεθα δὲ ὅτι μετὰ παρέλευσιν οὐ πολλοῦ χρόνου θέλουσι μορφωθῆ καὶ παρ' ἡμῖν μουσικοὶ ἄξιοι τοῦ ὀνόματος καὶ δυνάμενοι διὰ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης νὰ διεγείρωσιν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὰς φρενήρεις χειροκροτήσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ.

* *

+

ΜΙΛΒΟΑ.

(MEARTH.)

«O mes amis. que Dieu vous garde un père!
Le mieu n' est plus ! . . . »
Millevoys.

Τὸν βίον τοῦ ποιητοῦ παρομοιάζουσι πρὸς λαμπάδα· πλούσιον φῶς διαχέει αὕτη εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὅμως καθ' ἑαυτὴν ἀναλίσκεται, μέχρις οὗ ἐκπνέει. Καὶ ὁ αἰοιδὸς χύνει τὸ γλυκὺ βάλσαμον εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ψάλλει πᾶν ὅ,τι εὐγενές, πλὴν αὐτὸς μαραίνεται, θνήσκει προώρως. Ἀλλὰ τί τοῦτο; τὸ κάλλιστον τῶν ἀνθέων — τὸ ῥόδον — μὴ ζῆ πλειότερον τῆς πρωίας;

Περὶ μιᾶς τοιαύτης ἀτυχοῦς ὑπάρξεως, ἥτις ὡς ἤλθε καὶ παρήλθε, θὰ ὀμιλήσωμεν σήμερον· θὰ χύσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐν δάκρυ ἐπὶ τάφου, κόνιν ἤδη καλύπτοντος, ἀλλ' οὐδαμῶς λησμονηθέντος. Ὅταν διανύσῃ τις τὸ ὠρισμένον στάδιον τοῦ βίου, ὅταν ἀπολαύσῃ τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου, ὁ τάφος εἶνε ἀνάπαυλα, εἶνε θύρα δευτέρας ζωῆς, εὐτυχεστέρας· ἀλλ' ὅταν εἰς τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς, ἐν μέσῳ τσοσούτων χαρῶν ἐλπίδων, ἐνῶ τὸ μέλλον μειδιᾷ, σβέννυται ἡ ὑπαρξίς του ὦ, τοῦτο εἶνε πικρὸν, πολὺ πικρὸν!

Ὑπὸ εὐδίων οὐρανὸν, εἰς τὴν κατάφυτον ὄχθην τερπνοῦ ῥυακίου καταφαίνεται τάφος ἀπλοῦς μαρμάρινος· κυπάρισσος ἀγρυπνεῖ ἐκεῖ πλησίον. . . Τὴν πενθίμην τοῦ τόπου σιωπὴν διακόπτει τῆς ἀηδόνος τὸ ᾄσμα, ἥτις θρηνεῖ νεκρὸν ἀδελφόν τῆς. Ὑπὸ τὴν πλάκα ἐκείνην τὴν μοιραίαν κοιμάται τὸν αἰώνιον ὕπνον πρὸ ἐξήκοντα περίπου ἐτῶν ὁ *Μιλβοά*.

Α'.

Εἰς εὐανθὴ πόλιν τῆς Γαλλίας, τὴν Ἀββεβίλιν, ἔζη τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα εὐτυχὲς ζεύγος, ὁ Κάρολος Ἀντώνιος Μιλβοά καὶ ἡ Μαρία Ἄννα Οὐβέρτη. Ὑπὸ τὴν συζυγικὴν στέγην ἀπῆλθον ἀπολύτου εὐδαιμονίας, κοινὴ ἀγάπη συνέδεε τὰς ψυχὰς των, ἀλλ' ἔλειπεν ἔτι μία χαρὰ, ἔλειπεν ἐν τέκνον.

Ἦτο Μάιος. . . τὰ ἄνθη ἤνοιγον γελῶντα εἰς τοὺς κήπους, ἡ φύσις ἐλάμβανε νέαν ζωὴν, κ' ἐν ῥόδον ἀνεβλάστανεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Μαρίας. Τὸ 1782 ἐγεννήθη ὁ Κάρολος Οὐβέρτος Μιλβοά. φαντάσθητε τὴν χαρὰν τοῦ ζεύγους ἐκείνου, τὰ μητρικὰ φιλήματα, τὰς θωπείας τοῦ πατρός. Αἱ φωναὶ τοῦ τέκνου ἦσαν ἤχοι ἐναρμονίου μουσικῆς, τὸ μειδιάμα του ἐπίγειος παράδεισος.

Ἄλλ' ἡ μεγάλη στοργὴ τῶν γονέων του, αἱ πολλαὶ προφυλάξεις διὰ τὸ μόνον τέκνον, ὅπερ τοῖς ἐχάρισεν ὁ Θεὸς ἦσαν ἐπιζήμια διὰ τὸν μικρὸν Μιλβοά. Ἐγινε φιλάσθενος, καὶ μετὰ πολλοῦ πόνου ὑπέμενε τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, εἰς ἃς ὑπεβάλλετο. Ἄλλ' ἀπὸ αὐτῆς του τῆς νηπιότητος ἐδείκνυεν ἐξαιρετικὸν πνεῦμα. Ἐνῶ πάντες οἱ ἑταῖροι τῶν παιδικῶν του χρόνων κατεγίνοντο περὶ παιδιὰς θορυβώδεις, αὐτὸς ἀπεμακρύνετο ἡρέμα αὐτῶν κ' ἐρέμβαζε μὲ τὸν οὐρανὸν τῆς πατρίδος του, τάνθη· τὸ μόνον παίγιόν του ἦτο ἡ χρυσαλλίς τῆς κοιλάδος. Ἠγάπα νὰ τρέχῃ κατόπιν τῆς καὶ ν' ἀποθαυμάζῃ τὰ ποικίλα χρώματα τῶν λεπτοφυῶν αὐτῆς πτερυγῶν.

Ἦλθε καὶ ἡ ὠραία ἐποχὴ τοῦ Μιλβοά, ἡ ἐποχὴ τῆς διανοητικῆς του ἀναπτύξεως. Οἱ γονεῖς του περιχαρεῖς ἤκουον ἐπαίνουμένον τὸ ὀκταετὲς τέκνον των ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τοῦ γυμνασίου τῆς Ἀββεβίλης. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν συγχρόνου συγγραφέως καὶ φίλου τοῦ ποιητοῦ, ὁ νεανίας Οὐβέρτος ἐμάντευε μᾶλλον ἢ ἐμάνθανεν. Αἱ συνθέσεις του εἶχόν τι πρωτότυπον, ἦσαν χαρίεσσαι, ὡς ἐκεῖνος· ἡ γλώσσά του γλαφυρὰ καὶ συνεπτυγμένη. Πόσοι τῶν συμμαθητῶν του ἐφθόνουν τὸν μείζονα ποιητὴν, ποῖα εὐγενὴς ἄμιλλα ἐγενεῖτο μεταξὺ των! Φαίνεται ὅτι οἱ διδάσκαλοι τοῦ λοιποῦ Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου, καὶ μάλιστα κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦσαν ἄλλοιοι τῶν συνήθων, διότι οἱ καθηγηταὶ τοῦ Μιλβοά συνεχαίροντο καὶ ἐνεθάρρουν περιχαρεῖς τὸν νεανίαν ποιητὴν εἰς τὰ πρῶτά του πρὸς τὸν φιλολογικὸν κόσμον βήματα. Εἰς μάλιστα τούτων, ὁ Κολλενώτος, γενναῖα ἐν τῷ μέλλοντι προβλέπων ἐν τῷ μαθητῇ του, ἐπωφελήθη ἐκ τῆς εὐφυΐας του

καὶ συχνῶς ἐνουθέτει, καταλλήλως ἀναζωπυρῶν τὴν πρὸς τὰ γράμματα ἐμφυτον κλίσιν τοῦ Μιλβοά. Εὐγενὴ Κολλενώτε! μόνος ἴσως ἀποτελεῖς ἐξαιρέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν συναδέλφων σου!

Ἄλλ' αἱ εὐτυχεῖς στιγμαὶ τοῦ Μιλβοά παρήλθον ταχεῖαι, ὡς παρέρχεται πᾶν ἀγχιθὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Δεκατριῶν ἡλίων ἄγγελος ἤρχισε νὰ συναισθάνηται τὸ βάρος τῶν συμφορῶν, ἔκλινε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν νόμον τῆς εἰμαρμένης· εἶδε πρὸ αὐτοῦ νεκρὸν καὶ ἄπνουν τὸν ἀγαπητὸν του πατέρα, τὰ χεῖλη τὰ ὅποια τσαῦτα φιλήματα τῷ ἐδίδον ἦσαν ὠρὰ, ἡ εὐλογοῦσα χεὶρ ξηρὰ καὶ κρύα! Διὰ νὰ συναισθανθῇ τις τὸ βάρος συμφορᾶς τίνος, πρέπει νὰ ὑποστῇ καὶ αὐτὸς ὁμοίαν. Τὸ ψυχικὸν ἄλγος τοῦ ὀρφανοῦ Μιλβοά κατανοοῦμεν ἡμεῖς δυστυχῶς! Ἡ Ἐπέτειος εἶναι συγκινητικώτατον ἐλεγείον, δι' οὗ θρηνεῖ ὁ ποιητὴς τὸν ἀπολεσθέντα πατέρα. Ἐπανερχεται μετὰ δεκαετίαν εἰς τοὺς τόπους, ὅπου εἶχε τελευτήσει ὁ πατὴρ του, καὶ ἡ αἷμα ἔτι στάζουσα καρδιά του ἀναμνησθεταί τοῦ προσφιλοῦς ἐκείνου ὄντος, λαμβάνει τὴν λύραν καὶ ψάλλει:

Μετὰ δέκα, ὁμοί! ἔτη μ' ἐπανεῖδαν ἡ ἡμέρα,
Ὅπου ἄπνους ὁ πατὴρ μου πρὸς τὸν τάφον εἶχε κλίνει.
Ἀντηγὶ ἡ ὥρ' ἀκούω. . . ὦ, ἀνέκφραστος ὀδύνη!
Εἰς τοιαύτην ὥρην πάλαι εἶχον χάσει τὸν πατέρα.
Μοὶ ἐμπόδιζον τὸ βῆμα ἐκ τῆς νεκρικῆς του κλίνης,
Ἐνῶ μ' ἔλεγον: «Κοιμάται!» καὶ ἐθρῆνουν ἐξ ὀδύνης.

Ἄλλ' ὁ κώδων ὅτε ἦγει εἰς πλησίον ἐκκλησίαν,
Ἀναγγέλλων ὅτι εἶχεν εἰς θνητὸς τὸ φῶς ἀφῆσει,
Πᾶς του ἤχος ἀντελάει εἰς τὴν μαύρην μου καρδίαν
καὶ ἐνόμιζον ὁ τάλας ὡς αὐτὸς πῶς θείω σβύσει.

Ὅ,τι μὲ περιεκύκλου μ' ἔλεγε τὸν ὀλεθρὸν μου.
Ὅτε ἤπλωνε τὸ σκότος τὸ ζοφῶδες κάλυμμα του
δὲν ἐκάθητ' ὁ πατὴρ μου πλέον παρὰ τὸ πλευρὸν μου,
καὶ ἐπρόσμενον ματαίως θάψευμα ἢ φίλημά του.

Τὴν σκιάν του ἐθεώμην εἰς τὴν ἀχανῆ σκοτίαν,
Κ' εἰς τὰς θλίψεις μου πολλάκις ἀπαρτήγορος ἐθρῆνουν.
Δέκα ἔτη τῆς ψυχῆς μου τὴν ὀδύνην τὴν βαρεῖαν
καὶ πλησίον τῆς μητρὸς μου οἱ κλαυμοὶ δὲν ἔλα-
[φρῶνουν!]

Εἰς ἀγκάλην ὅταν βλέπω τὸν υἱὸν πατὴρ νὰ κλείη,
«Εἶχον καὶ ἐγὼ πατέρα!» λέγω ἐν ἀπελπισίᾳ.
Μ' εἶνε πίντοτε παρούσα ἡ εἰκὼν του ἡ γλυκεῖα·
τὸ φθινόπωρον τὰ δάση ὠρῶν ὅταν περιχρήη,
Θίλω, πᾶτερ μου, νὰ φέρω τῆς ψυχῆς μου τὴν ὀδύνην,
Ὅπου ἐνδάρω; σὲ εἶδον εἰς τὴν τελευταίαν κλίνην.

Εἰς τὰ νάματα τῆς Σώμης, ὅπου κίτται τὰ σουλόν σου, Θέλω, πάτερ μου, τὴν κόνην τὴν ἀγίαν σου ζητήσαι, καὶ γονυπετῶν ἐπάνω, εἰς τὸν τάφον τὸν σεπτὸν σου, Μ' εὐσεβὲς μου ἄνθος ἕνα, μ' ἕνα θύλω τὸν κοσμήσαι. Κ' εἰς τὴν πλάκα τὴν ὑποίαν μ' ἐν μου δάκρυ θά ^{δροσίω,} τὸ περίλυπὸν μου ἄσμα τοῦτο πάλιν θά τονίσω....

Κοινῶς λέγεται ὅτι ἡ μία συμφορὰ ἐπέρχεται μετὰ τὴν ἄλλην. Οἱμοί! εἶνε ἀληθές... Ὁ Μιλβὸς ὄρφανὸς ἐπιμείνας ἔστρεψε τὰ βλέμματά του, πλήρη δακρύων, πρὸς τὸν ἀγαθὸν του προστάτην, τὸν ὁδηγὸν τῆς παιδικῆς του ἡλικίας Κολλενωτὸν, καὶ εἰς τὴν θεάν τοῦ εὐγενοῦς διδασκάλου κατέπαυον τὰ δάκρυα καὶ γλυκεῖα παρηγορία κατελάμβανε τὸ πνεῦμα τοῦ νεανίου. Ἀλλὰ μετὰ πόσης ψυχικῆς ἀπελπισίας, μετὰ πόσου σπαραγμοῦ, παρηκολούθησε νεκρὸν κ' ἐκεῖνον, τὴν τελευταίαν του ἐλπίδα, τὸ μόνον στήριγμά του! Ὁ κόσμος πλέον τῷ ἐφαίνετο ξένος καὶ κατηράσθη τὴν ὑπαρξίν!

Ἀπελπισ πλέον, ἔριμος ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἔστρεψεν ὅλην του τὴν ἀγάπην, ἀνέθεσε τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ εἰς ἕν μόνον ἀντικείμενον. Ἠγάπα τὴν μητέρα του, ὡς ἀγαπᾷ ἀσθενὲς στρουθίον τὴν γεννησασκν, οὐδέποτε ἀπεμακρύνετο αὐτῆς. Ἐκείνης δὲ ἡ καρδιά ἦτο ὅλη ἀγάπη, στοργὴ δι' ἐκεῖνον· καὶ εἶχεν ἄλλο ἐπὶ γῆς ἢ δαιλία προσφιλέστερον ἀντικείμενον, πρὸς ὃ νὰ στρέψῃ τὴν ἀγάπην τῆς;

Διὰ τῶν φροντίδων αὐτῆς ἐστάλη ὁ Μιλβὸς εἰς Παρισίους τὸ 1798, πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του· ἔβλεπεν ἡ δύσμοιρος τὴν ζέσιν τοῦ ὄρφανου τῆς πρὸς τὰ γράμματα καὶ ἐνόμιζεν ἄδικον ν' ἀπιστερήσῃ αὐτὸν τῆς σπουδῆς. Οὐδὲν ἔπειθε ἐρείσθη χρημάτων, ἀν καὶ οἱ πόροι τῆς ἦσαν ὀλίγοι.

Καὶ εἰς τὸ ἀκεντρικὸν σχολεῖον τῶν τεσσάρων ἐθνῶν διεκρίθη ἡ μοναδικὴ εὐφυΐα τοῦ νεανίου Οὐβέρτου, καὶ ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκεῖσε μετὰθεσίαν του, ἔδρεψε τοὺς καρπούς τῶν κόπων του, ἠξιώθη τοῦ πρώτου γέρατος τῆς φιλολογίας. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν ἀπήλαυσεν αὐτοῦ πάλιν ἡ γενέθλιος χώρα καὶ ἡ προσφιλὴς μήτηρ. Ὁ Μιλβὸς ἠθέλησε νὰ μὴ δοθῇ εἰς οὐδὲν ἐπάγγελμα ἀποκλειστικῶς καὶ νὰ ἐξασκῇ τὸ φυσικὸν του πλεονέκτημα. Πλὴν αὐτὸς ἦτο πτωχὸς

καὶ ἡ ποίησις — ἀλήθεια θλιβερά! — οὐδὲν ἀποφέρει κέρδος.

Κατέλυσε τὸ πρῶτον παρ' ἐνὶ τῶν εἰσαγγελῶν τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τῆς οικογενείας του. Ἀλλὰ ταχεῖα ἐπήλθεν ἡ ἀπογοητεύσις τοῦ νεανίου, τοῦ ὁποίου ἡ εὐπετῆς φαντασία δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ πῶς ἤθελεν εὐδοκιμήσῃ εἰς ἐπάγγελμα, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ὁποίου ἀπητοῦντο στρεφοδικίαι, ψεύδη. Καὶ πῶς ἠδύνατο ἡ εὐγενὴς ἐκείνη ψυχὴ, ἡ τοσαῦτα διὰ τῆς φαντασίας χρυσᾶ ὄνειρ' ἀναπλάσσειν, ν' ἀσπασθῇ τοιοῦτον στεῖρον ἐπάγγελμα; Ἀλλ' ἐλησμόνευε, πτωχέ μου ποιητὰ, ὅτι ἦσο πτωχός, ὅτι ἀνάγκη οὐδὲ θεοὶ μάχονται.

Κατέλιπε τὸν γέροντα εἰσαγγελέα — ἀλλ' ἐδίσταζε ποῖον ἐπάγγελμα νὰ ἐκλέξῃ· εὐτυχῶς ἐνθυμήθη τὸν Γέσνερον, τὸν Φραγκλίνιν καὶ ὑπομειδιῶν ἀνεφώνησεν: α' Ἀ! εὔρον! παρ' ἐνὶ βιβλιοπώλῃ ἔχει τις ἄφθονον ὕλην ἀναγνώσεως, ἀφοῦ μάλιστα ἡ περιουσία μου ὀλίγα βιβλία μοι παρέχει. Θά γείνω βιβλιοπώλης... τόσοι μεγάλοι ἄνδρες τοῦτο ἐπροτίμησαν τὸ ἐπάγγελμα. Κ' εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον ὀλίγον κῦδοκίμησεν ὁ Μιλβὸς. Ἀπὸ πρωτῆς μέχρις ἐσπέρας ἀνεγίνωσκεν, οὐχὶ δὲ σπανίως ἐλάμβανε καὶ τὴν μολυβδίδα του κ' ἐμπνεόμενος ἔγραφεν. Ἀλλ' εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα δὲν γράφονται στίχοι — τοῦλάχιστον οὕτως ἐφρονεῖ ὁ γέρον προϊστάμενός του. Εἰς μάτην ἐνουθέτει, ἐπέπληττεν, ἠγανάκτει ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς ἄνθρωπος. Μίαν ἡμέραν ὁ μείραξ ποιητῆς ἐνεπνεύσθη πάλιν, ρίπτει βλέμμα κύκλω καὶ μὴ ἀπαντήσας τὸν Κέρβερον του ἐκεῖνον γέροντα, ἔχυνεν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς ιδέας του. Ἦτο εὐτυχὴς... ἀλλ' ὄχι καὶ τόσον! Ὑπεράνω αὐτοῦ ἠγρύπνει τῶμα τοῦ βιβλιοπώλου, παρηκολούθει τὴν γραφίδα... εἶδεν ὅτι στίχοι πάλιν ἐγράφοντο. Ποῖα ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς τοῦ νεανίου ὅταν ἀπήντησε τοὺς ἀπεισίους ὀφθαλμοὺς τοῦ κυρίου του! «Πήγαινε, τέκνον μου, ἐφώνησεν ἐκεῖνος ἡμέρα, πήγαινε νὰ γράφῃς ἐν ἡσυχίᾳ τοὺς στίχους σου· ποιητῆς θά γείνης καλός, ἀλλὰ βιβλιοπώλης ποτέ...»

Β'.

Κατὰ τὴν δυσδαίμονα ἐκείνην ἐποχὴν,

καθ' ἣν ἡ ἀτυχὴς Γαλλία, μόλις ἀνακύψασα ἀπὸ τὰς ἐμφυλίους ταραχὰς καὶ στάσεις ἔστρεψεν τοῦ ἄνθους τοῦ στρατοῦ τῆς, ἔχανε τόσα εὐγενῆ τέκνα εἰς τὰ ψυχρὰ καὶ παγετώδη τῆς Ῥωσσίας κλίματα, πᾶσα λύρα εἰσίγα· αἱ δὲ εὐγενεῖς καρδιαὶ βαρυπενθεῖς ἐθρήνουν τὰ δεινὰ τῆς γεννησάσης. Ὁ Μιλβὸς ἀφίσας τὸ βιβλιοπωλεῖον ἐδόθη εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας τῆς φιλολογίας· ἀλλ' ἠδύνατο νὰ μείνῃ ψυχρὸς ἐκεῖνος εἰς τὰ δεινὰ τῆς πατρίδος; Ἐχυσε τὸ κατέχον αὐτὸν ψυχικὸν ἄλγος εἰς διάφορα ποιήματά του, τὰ ὅποια ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει ἐδημοσίευσεν. Διὰ τῆς συλλογῆς ταύτης ἐγένετο τὸ πρῶτον γνωστός ὁ Μιλβὸς. Ἦ ἀποπνεύουσα εἰς πᾶσας τὰς ποιήσεις του γλυκεῖα μελαγχολία, ἡ γλαφυρότης τῶν στίχων, τὸ ἥρεμον τῶν ιδεῶν κατέθελε τὴν κοινωνίαν. Ἐχειροκροτήθη τὸ πρῶτον τοῦτο δοκίμιον τοῦ νεκροῦ ποιητοῦ, πολὺς περὶ αὐτοῦ ἐγένετο λόγος· ὁ Μιλβὸς ἦτο ἤδη εὐτυχὴς. Ἀνεπλάττε διὰ τῆς φαντασίας εὐρὺ καὶ ἐνδοξον μέλλον, ἐπλανᾶτο εἰς ἠδέα ὄνειρα. Ἀλλ' ἦσαν ὄνειρα μόνον!

Εἰς πάντας εἶχε καταστῆ περιπόθητος, πᾶς ἐπεζήτει τὴν φιλίαν τοῦ νέου Οὐβέρτου. Εἰς τὴν ὄψιν του ἐπεχύνετο γλυκεῖα ὠχρότης, οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ του ἀνενάκλων φῶς οὐράνιον, τὰ χεῖλη του ἀπέσταζον μέλι. Ἦτο προσηνὴς εἰς πάντας, συνδιελέγετο μετ' εὐτραπέλις, μελαγχολικῶς μειδιῶν καὶ εὐπροσήγορος πάντοτε. Πῶς νὰ μὴ ἀγαπηθῇ δεκαοκταετῆς ῥεμβῆς νεανίας, τοῦ ὁποίου ἡ γλυκεῖα λύρα ἔχυνε βάλσαμον εἰς τὰς δυστυχεῖς καρδιάς, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη νὰ ψάλλῃ τὸν ἔρωτα, νὰ κλαύσῃ τὴν δυστυχίαν; Ἐπεζήτειτο εἰς πᾶσας τὰς συναναστροφάς, τὰς ὁποίας οὐδὲν ἀπέφευγεν. Ἦτο παράδοξος χαρακτήρ, ἐνῶ χθὲς ῥεμβῆζων περιεπάτει μόνος παρὰ τὰς ὄχθας ῥύακος, ἐνῶ χθὲς ἀπέφευγε τὸν κόσμον, σήμερον δίδεται ἀπληστος εἰς τὰς τέρψεις τῶν συναναστροφῶν, σήμερον εἰς τὴν μέθην τοῦ χοροῦ ἀφίεται. Ἦτο ὠραῖος· πᾶσα νεανίς ἐπεζήτει τὸν ἔρωτά του... ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ ἡ καρδιά δὲν ἦτο ψυχρὰ. Εἰς πᾶσας ἐμειδία, γλυκεῖς λόγους ἀντήλλασσε μὲ πᾶσας, ἀλλὰ τὴν τρυφεράν του καρδίαν μίαν εἶχε κατακτῆσει!

Μίαν ἐσπέραν ἀπήντησε τοὺς γλυκεῖς καὶ μελανοὺς ὀφθαλμοὺς συμπαθοῦς καὶ γνωρίμου παρθένου, ὑπὲρ ποτε θελκτικῆς· ἡ φωνὴ τῆς τῷ ἐφάνη μελωδία ἀγγελικῶν, τὴν ἠγάπησεν. Ἦτο ὠραία ἡ κόρη· αἱ παρειαὶ τῆς ἔφερον τὸ χεῖμα τῆς αἰδοῦς, οἱ ξανθοὶ τῆς βόστροχοι ἐκάλυπτον τοὺς ὠραίους τῆς ὤμους, τὸ μειδίημα ἐπέστεφε τὰ χεῖλη τῆς. Ἀπήντησε καλλονὰς τελειότερας ἐκείνης, ἀλλ' αὐτὸς ἦτο ποιητῆς καὶ ἠγάπησε τὸ εὐαίσθητον, τὸ χαρῖεν. Ὁ Μιλβὸς ἦτο εὐδαίμων· διὰ τοῦ ἔρωτος ἐξηγνίσθη ἡ εὐγενὴς ψυχὴ του, ἐξ ἡ μόνον δι' ἐκείνην. Ἐφαίνετο ὅτι τὰς δύο ἐκείνας ὑπάρξεις ἐκίνουν τὰ αὐτὰ αἰσθήματα, οἱ ἴδιοι πόθοι. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία των ὑπῆρξεν ὀλίγη. Ἦ νέκ ἦτο πτωχὴ καὶ ὁ πατήρ τῆς οὐδὲν εἰδέχετο νὰ τὴν συζεύξῃ μὲ πτωχὸν ἐπίσης καὶ μάλιστα ποιητὴν! Εἰς μάτην τὰ δάκρυα, αἱ παρακλήσεις!

Μετὰ πόσης ψυχικῆς ὀδύνης ἔμαθεν ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θά ἴδῃ τὴν φίλην του, ὅτι ὁ πατήρ τῆς τῷ ἀπέστρεψε τὴν εἰσοδὸν! Ἐκ τῶν χειλέων του τότε πρῶτον ἐξέφυγε βλασφημία! Ἀλλ' ἐκείνη; Ἐκείνη ἐμαραινέτο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἡ καλλονὴ τῆς ἐξέλειπε, βλῆξ ξηρὸς καὶ ὠχρότης ἀντικατέστησαν τὰ γόητρα τοῦ προσώπου τῆς, τὸ εὐθυμον τοῦ χαρκατῆρος. Μετὰ δακρύων ἐζήτησε νὰ ἴδῃ ἐράπαζ ἐπὶ τὸν ἀγαπητὸν τῆς Οὐβέρτον... τὸν ἠένιζε σιωπῶσα, λυγμοὺς ἐξέβαλλε τὸ στήθος καὶ δάκρυα οἱ ὀφθαλμοί. Ὁ Μιλβὸς ἔκλαιε...

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπὶ τῆς ψυχῆς πλακὸς τοῦ τάφου τῆς ἐπέγραψε τὸ τετραστιχὸν τοῦτο:

Ἐκ τοῦ φίλου ἔραστοῦ τῆς ἐρωμένη ἀρπαγεῖσα
Ἐδῶ κίτται τὴν ψυχὴν τῆς μετεκάλει ὁ Θεός.
Χάρις, ἀρετὴ, νεότης κ' ἡ ψυχὴ μου ἡ πληγίσια,
Συνετάρησαν κοινῶς.

Βρεῖαν ἐντύπωσιν ἀρῆκεν ὁ θάνατος ἐκείνης ἐπὶ τοῦ δυστυχῆς Μιλβὸς· ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡ λύπη του ἦτο ἀπερίγραπτος· πρὸ αὐτοῦ ἀνεπόλει πάντοτε ζῶσαν τὴν εἰκόνα τῆς καὶ ἔχυνεν ἄρθρα δάκρυα. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀριθμούνται τὰ ὠραιότερά του ποιήματα. Πόσον γλυκὺ παθος ἀποπνεῖ ἡ ἐγκαταλειγθεῖσα καταικία; Βλέπει μετὰ ἔτη ἔρημον κ' ἐγ-

καταλελειμμένον τὸν οἶκον τῆς πιστῆς ἔρωμένης, ἀναμιμνήσκει' ἐκείνης καὶ χύνει τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς του. Ἀκούσατε αὐτὸν τὸν ποιητὴν:

« Ἀπῆλθεν! οἶμοι! ἄνευ ἐπανόδου ἔσως! Ἀπῆλθε καὶ ὁ ἔρω μου εἰς μάτην ἀναζητεῖ τὴν παρουσίαν της. Τόποι, τοὺς ὁποίους ἐκάλυπεν ἐκείνη, θὰ ἔρχωμαι τοῦλάχιστον νὰ σὰς βλέπω! θὰ ἔρχωμαι νὰ κάθηναι εἰς τὴν θέσιν της καὶ νὰ ὀμιλῶ μ' αὐτὴν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ ἐκείνης.

« Λαμβάνω τὸν δρόμον τῆς κατοικίας της' ἡ μυστηριώδης κλεις ἐστράφη ὑπὸ τὴν χειρὰ μου. Ἀνοίγω . . . ἐκείνη δὲν εἶνε πλέον ἐκεῖ' σταματῶ, ἀκούω . . . Πᾶν εἶνε γαλήνιον ὑπὸ τὸν θόλον τῆς ἐγκαταλελειμμένης ἐκείνης οἰκίας. Περιστοιχίζομαι μόνον ὑφ' ὄσων ἡ φίλη μου ἠγάπα.

« Ὁ ὠροδείκτης δὲν προσδιορίζει πλέον τοῦ χρόνου τὸν ῥοῦν, δὲν δεικνύει τὰ βήματά του' ἀφίνει νὰ παρέρχονται αἱ ὥραι αὐταὶ ἐν σιωπῇ, αἵτινες ἤθελον ν' ἀφῆρουντο ἀπὸ τῆς ζωῆς μου. Ἀπωτέρω, εἰς σκοτεινὴν γωνίαν, λύρα ἐγκαταλελειμμένη, κοιμᾶται τοῦ λοιποῦ σιωπηλῇ καὶ κεκαλυμμένῃ καὶ δὲν ἀναδίδει πλέον τὸ γλυκὺ τῶν ἐρώτων ἄσμα. Ὑπὸ τὰ ἐλαφρά αὐτὰ παραπετάσματα, οἱ ὄνειροι, πετῶντες κύκλω ἐκείνης, ἐπλήρουν θελητῶν μὲ τὰς ἐσπερινὰς ἀναμνήσεις τὸν εἰρηνικὸν τῆς ὕπνου, ὅστις τὴν καθίστα ὠραιότεραν ἐπὶ τοῦ καταχρύσου αὐτοῦ Ἀσιατικοῦ ἀνακλίντρου' ἀκόμη νομίζω ὅτι ὀσφραίνομαι τὴν καθαρὰν ἀμβροσίαν τῆς κόμης της. Ἐπαναβλέπω τὴν λαμπάδα, ἣτις πλησίον ἐκείνης ἠγρύπνει, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ἡ προσφιλεῖς αὐτῆς χεὶρ ἐχάραξε τὸ τελευταῖον ἐπὶ τεμαχίου χάρτου ταύτας τὰς λέξεις: « Διὰ βίου! . . . Λέξεις θελητικαί, ὦ, ἔχετε ἤδη ἐξελειφθῆ; Δὲν ὁ ἀπομείνη πλέον εἰς τὴν ἀπέλπιδα ψυχὴν μου, ἢ ὀδυνηρὸς πόνος τῶν παρελθουσῶν μου ἡδονῶν; »

Ἰσραϊτὸν ποίημα καὶ ἡ ἀιάνησις, δάκρυ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ξανθῆς φίλης του, δαίτυμα ζωηρὸν τῆς πρὸς ἐκείνην μνείας καὶ ἀγάπης του:

« Πλησίον τῶν φυλλωμάτων τῆς Βινκέννης, ὅπου ὁ δικαιοτάτος τῶν βασιλέων μας ἐπέβαλλε τοὺς εἰρηνικούς του

νόμους, ὑπὸ τὴν σκιὰν γηραιᾶς δρυός, ἀπλοῦται ταπεινὸν κωμῆλιον, εἰς τὸ ὁποῖον κατῶκουν ἐπὶ πολὺ πλησίον ἐκείνης, καὶ τὸ ὁποῖον ἡ πιστὴ ἐκείνη ψυχὴ ἐγκατέλιπε διὰ τὸ μνήμα.

« Χαῖρε, χλοερὲ λόφε, τοσοῦτον γινώριμε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου! χαῖρε θλιβερά καὶ μακρὰ δίοδος, τὴν ὁποίαν ταχὺ διηρχόμην, ὅταν ἐκ τῆς πλησίον πόλεως ἐπέσπευδον τὴν ἐπάνοδόν μου, διὰ ν' ἀπολαύσω, φεῦ! τῶν ἀγαθῶν ζωῆς ἀβελαιίας, τὴν ὁποίαν μ' ἠμφισβήτη ὁ θάνατος. Ἰδὼν ἡ ἀτραπὸς, ὅπου ἐκείνη ἠγάπα νὰ σχεδιάζῃ τὰ ὄνειρα τοῦ ὑμεναίου μας, καὶ ὅτε κατεδικάσθη πλέον ὑπὸ τῆς μοίρας, εἰς τοῦ φερέτρου τὰ χεῖλη μοὶ ὠμίλει περὶ τοῦ μέλλοντος. Τότε ἐπλανᾶτο ἐπὶ τὴν ὄψιν τῆς θλιβερῶν μειδιάμα... καὶ ἐγὼ, βλέπων τὴν γαλήνην τῆς ἐντρομος, πρὸ τῆς ὥρας τοῦ ὑμεναίου ἐβρήνουν τὴν χρεῖαν μου. Ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ χλοερῶ ἐκείνου βράχου, ὅστις ὑψοῦται παράμερα, μεταξὺ τοῦ δάσους καὶ τοῦ λόφου, δὲν ἤκουσα τὸν λιγυρὸν κωδωνίσκον τῆς τυχαίως πλανωμένης αἰγός; Πλησιάζω... ὦ! ἐνθύμησις! εἶν' ἐκείνη, ἣτις, ἐνοῦσα τὴν συνδρομὴν της μὲ τὴν συνδρομὴν τῆς ἐπιστήμης, ἔχυνεν, ἀλλὰ πολὺ βραδέως, τοὺς γλυκεῖς ἠσαυρούς τοῦ μαστοῦ της εἰς στήθος ἀπεξηραμένον. Φύλαττε τὸ γάλα σου, πιστὴ αἰξ' μίαν ἡμέραν, οἶμοι! καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη δὲν εἶνε ἴσως μακρὰν, θὰ ἔχη ἐπίσης ἡ ζωὴ μου ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς σου καὶ θὰ πράξης δι' ἐμὲ ὅ,τι καὶ δι' ἐκείνην ἐπραξες. Ἀλλ' ἡ νύξ ἐπέρχεται' ἤδη οἱ τεταμμένοι της πέπλοι καλύπτουσι σκιεροὶ τοὺς οὐρανούς, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς μου ἀναζητεῖ ἀκόμη διὰ μέσου τῶν σκιῶν τὴν θλιβεράν κατοικίαν, ὅπου οὐδεὶς μ' ἀναμένει ἐπὶ πλέον.»

Τῷ 1806 κατῆλθεν ὁ Μιλβοᾶ εἰς τοὺς ποιητικούς ἀγῶνας καὶ ἡ ἀκαδημία τῆς Λυὸν ἀπένευμε τὸ γέρας εἰς τὸ ποίημα αὐτοῦ ὁ κίνδυνος τῶν μυθιστοριῶν. Τὸ ποίημα τοῦτο ἀπηξίωσεν ὁ ποιητὴς δημοσιεύσεως, ἂν καὶ σύγχρονος φίλος του, ὁ Pongerville, ἐξαιρεῖ πολλὰ τεμάχια τοῦ ποιήματος ἐκείνου, ὡς γεγραμμένα μὲ καρδίαν καὶ εὐαισθησίαν ἐξοχόν. Ἡ Ἀκαδημία, ὡς καὶ σήμερον πράττει ἀκόμη,

ὠριζε τὸ θέμα, ἐφ' οὗ ἐμελλον νὰ διαγωνισθῶσι. Γνωστὸν ὅτι οὕτω δεσμεύεται ἡ φαντασία, ὁ δ' εὐφάνταστος Μιλβοᾶ, ὅστις πάντοτ' ἐκ τῆς φύσεως ἐλάμβανε τὰς ἐμπνεύσεις του, δὲν ἠδύνατο νὰ ικανοποιηθῆ ἀπὸ ποιήματα, ὧν ἡ ὑπόθεσις τῷ ἐπεβάλλετο. Ἡ ἀκαδημία τῆς Γαλλίας ἀπένευμε κατὰ διαδοχὴν τὸ ἄθλον εἰς τὰ ποιήματά του: Ὁ θάνατος τοῦ Ροτροῦ, Οἱ καλλωπισμοὶ τῶν Παρισίων, Ὁ Γομφῖνος. Τὰς ποιήσεις ταύτας παρατρέχομεν, διότι κατόπιν θέλομεν ἐνδικατρίψει περὶ ἄλλας πλείονος λόγου ἀξίας.

Τῇ αὐτῇ σχεδὸν ἐποχῇ μετώκησεν εἰς ὠραίαν ἔπαυλιν, τὴν Ville-d'Avray' ἐκεῖ συνῆψε σχέσεις μετὰ νέου συνομίληκος καὶ τῶν αὐτῶν φρονημάτων, τοῦ ποιητοῦ τοῦ Ὀμάσιδος. Ἠγαπῶντο ἐνθέρμως οἱ δύο οὗτοι παιηταί, ὅταν ἐπασχεν ὁ εἰς συνέκλαιε καὶ ὁ ἄλλος κ' ἐγέλα ὅταν ὁ φίλος ἦτο εὐθυμος. Ἡ εἰλικρινὴς φιλία εἶναι σπανία σήμερον, ἵνα μὴ εἴπωμεν ὅτι ἐξέλιπεν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Καὶ ὅταν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν ἀπαντῶμεν δύο ψυχὰς ἀγαπηθείσας ἀγραιφνῶς καὶ ἀδόλως, ὅταν πολλάκις βλέπωμεν αὐτὰς ἀμφισβητούσας καὶ αὐτὴν τὴν τιμὴν τοῦ θανάτου, δάκρυ θαλερὸν καταπίπτει τῶν ὀφθαλμῶν μας, καὶ οἱ πλεῖστοι ὡς μῦθον ἐκλαμβάνομεν ἡ φαντασίας γέννημα τὴν φιλίαν! Ὁ Μιλβοᾶ ἠγάπα τοὺς φίλους του, μετὰ χαρᾶς ἤκουεν ἐπαινουμένους καὶ οἱ θρίαμβοὶ τῶν ἦσαν θρίαμβοι ἴδιοι. Οὐδέποτε ἐφθόνησέ τινα, πρὸς πολλοὺς ἀντηγωνίσθη καὶ τινὲς τὸν ἐνίκησαν . . . ἀλλ' ἦτο φίλος τῶν πάντοτε. Πάντες διὰ τοῦτο ἐπεζήτησαν τὴν φιλίαν του καὶ συνῆψε σχέσεις μ' ὅλους τοὺς ποιητὰς καὶ λογίους τῆς ἐποχῆς του. Ὁ Βικτωρίνος Φάβρος, ὁ Σενιέρρος, ὁ Lebrun, ὁ Κάρολος Νωδιέρ, ὁ Pongerville ἦσαν φίλοι του.

Πόσον εὐτυχεῖς ἔζων οἱ δύο ἐκεῖνοι ποιηταί! ἐνεπνέοντο ἐκ τῆς πέριξ ὠραίας φύσεως, ἐρρέμβαζον κ' ἐπανερχόμενοι οἵκαδε ἔχυνον ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς ἐντυπώσεις των. Ἀλλ' ὅμως ὁ Μιλβοᾶ δὲν ἐλησμόνει τὸ προσφιλεῖς ἐκεῖνο ὄν, ὅπερ δι' αὐτὸν ἀπέθανεν' ἐστρεφεν ἐνδρακρυ βλέμμα πρὸς τὸ ὠραῖόν του ἐκεῖνο παρελθόν,

ἐνθυμεῖτο τὰς βραχείας πλὴν εὐδαίμονας στιγμὰς, ἅς μετ' ἐκείνης διῆγε καὶ μετὰ τὰς γλυκυπέτρους ἐκείνας ἀναμνήσεις ἐτρέφετο ἡ αἰμοσταγῆς καρδιά του. Αἱ ἀναμνήσεις εἶνε προσφιλεῖς εἴτε γλυκεῖαι, εἴτε πικραὶ τυγχάνουσι.

Μίαν ἡμέραν περιεπάτει μελαγχολικὸς εἰς τὴν ἐγγὺς κοιλάδα . . . ἐκεῖ πλησίον ἐφύετο ἄνθος τρυφερόν. Ἐρρέμβασεν ἐπ' αὐτοῦ . . . ἐνεπνεύσθη κ' ἔγραψε τὸ ἔργον, τὸ περιπαθὲς τοῦτο ποίημα:

« Ἄνθος θελητικὸν καὶ ὄρφανόν, ὅπερ ὑπῆρξας τὸ καύχημα τῆς κοιλάδος, τὰ λείψανά σου καλύπτουσι τὴν γῆν, διασκορπιζόμενα ὑπὸ τοῦ βορρᾶ.

« Ἡ αὐτὴ ἀπάτη μᾶς θερίζει' ἐνδιδομέν εἰς τὸν αὐτὸν θεόν' ἐν φύλλον σὲ ἐγκαταλείπει καὶ μία ἡδονὴ ἀποχαιρετᾶ ἡμᾶς.

« Χθὲς ἡ ποιμενὶς βλέπουσά σε εἰς τὸν δρόμον της, ἔλεγε: τέκνον τῆς αὐγῆς, σὺ θὰ με κοσμήσῃς αὔριον.

« Ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ ἐλαφροῦ σου στελέχους ὁ ἀποξηρανθῆς βραδέως, καὶ ὁ φίλος τῆς ποιμενίδος ἔρχεται ἀναζητῶν σε μάτην.

« Ἐπιστρέφει στεναζών. Πικρηγορήσου, ὠραῖε βοσκέ! Ἡ φίλη σου ζῆ ἀκόμη, καὶ δὲν ἔχασες εἰμὴ τὸ ἄνθος.

« Οἶμοι! καὶ ἡ νέα μου φίλη ὁμοίως, ὡς σκιὰ διῆλθε, κ' ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς μου δὲν εἶνε πλέον ἢ σκοτεινὸν ὄνειρον.

« Ἦτο ἐκείνη ἐρατεινὴ καὶ ὠραία, ἡ καθαρὰ λάμψις της ἀπεσβέσθη καὶ τρις ἐπὶ τοῦ τάφου της ἡ νέα χλόη ἀνεβλάστησε.

« Ταῦτα λέγων βαδιζῶ ὑπὸ τὰ φυλλώματα καὶ ἀκούω τὴν φωνὴν τῆς προσφιλεστάτης μοὶ ἐπαναλέγουσάν μοι — Σ' ἀναμένω! — »

Δυστυχὴ Οὐβέρτε! εἰς μάτην θρηνεῖς . . . ἡ εἰμαρμένη εἶνε ἀκαίματος. Ταχέως ὁ ἀνοιχθῆ καὶ διὰ σὲ ὁ τάφος. Αἱ εὐγενεῖς ὑπάρξεις ὀλίγον ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς . . . εἶνε προωρισμένοι νὰ κοσμήσωσι τὸν οὐρανόν.

Τὴν πονεμένην ψυχὴν τοῦ Μιλβοᾶ ἀνεκούφιζε μικρὸν ἡ ποιήσις' ὅταν κλάυση τις πολὺ ἐπέρχεται τοῦ πόνου ἢ ἐλάττωσις, ὁμοίως μετὰ θελλώδη νύκτα ἀνατέλλει συνήθως γαλήνιος ἡμέρα. Ὁ Μιλβοᾶ ἦτο ἀληθῶς ἀτυχὴς ὑπαρξίς, ἀλ-

λ' ἠγαπήθη τοῦλάχιστον ἐνθέρμως ὑπὸ τῆς κοινωνίας καὶ οὐδέποτε εὐρέθη εἰς τὴν πικρὰν θέσιν ν' ἀναφωνήσῃ μετὰ τοῦ ψάλτου τῆς Βεατρίκης :

«Μ' εἶδον πλανώμενον κ' ἐπαιτοῦντα· ἔφαγα τὸν ἄρτον τοῦ ἄλλου κ' ἐγεύθη τῶν πικριῶν του. Πλοῖον χωρὶς κυβερνήτου καὶ ἄνευ ἰστίων, ὠθούμενον ἀπὸ ὄχθης εἰς ὄχθην ὑπὸ τοῦ παγωμένου κύματος τῆς ἀθλιότητος, προῦπαντῶμην ὑπὸ τῶν λαῶν μετὰ μικροῦ θορύβου, ὅστις μοι προηγεῖτο, καὶ μ' ἠτένιζον ἄλλοιόν, ὅποιον δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ πιστεύσωσι· θὰ τοῖς δεῖξω τὰς πληγὰς, τὰς ὁποίας ἔλαβον παρὰ τῆς εἰμαρμένης, αἵτινες ἀτιμάζουσιν ἐκεῖνον, ὅστις τὰς ἐδέχθη.»

Οὕτως ἔψαλλεν ὁ μελίρρυτος ἀοιδὸς τῆς Ἰταλίας, ὁ ποιητὴς τοῦ Ἄδου καὶ τοῦ Καθαρηρίου, ὁ εὐφάνταστος καὶ περιπαθὴς Δάντης. Πόσον πικροὶ οἱ τελευταῖοί του ἐκεῖνοι λόγοι, τὸ ὅστανον παράπονον ἐκείνου πρὸς τὴν ἀγνώμονα πατρίδα, ἣν ἐδόξασεν! "Ἦδη ἡ κόνις του ἀναπαύεται εἰς τὸ ἐλαφρὸν τῆς γεννησάσης χῶμα, ὑπὸ τὸν εὐδιον τῆς Φλωρεντίας οὐρανόν, ἀλλ' ἡ αὔρα ἐπὶ τῶν ταχειῶν τῆς πετερυγῶν ἐπαναφέρει ἀκόμη τοὺς τελευταίους ἐκείνους λόγους.

Ἡ κοινωνία εἶχεν υἰοθετήσῃ τὰς ποιήσεις τοῦ Μιλβοά. Αἱ ποιήσεις ἐκείνου δὲν διεκρίνοντο διὰ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν· ὁ ποιητὴς τῆς Ἐπετείου καὶ τῆς Ἀναμνήσεως κάλλιστα νὰ συγκινήσῃ ἐγνώριζεν, ὅπερ, καθ' ἡμᾶς, μέγα προτέρημα, πλὴν καὶ σπάνιον, δι' ἓνα ἀοιδόν. Ἡ Ἐγκαταληφθεῖσα κατοικία, ἡ Μνηστὴ, τὸ Ἄνθος εἶχον καταστῆ κοινὸν ἐντρυφήμα, πᾶσα ἐρωτικὴ καρδιά ἐκ στήθους ἐγνώριζε τὰς ποιήσεις ἐκείνας. Ἀλλὰ μετὰ πόσου ἐνθουσιασμοῦ ἐχειροκροτήθη ἡ περιστέρα; Ὑποτίθεται ἐρώσα παρθένης θρηνοῦσα τὴν ἀθλίαν τύχην πιστῆς ἀγγελιοφόρου περιστέρας, φονευθείσης καθ' ὁδὸν ὑπὸ σκληροῦ κυνηγοῦ. Ἰδοὺ τὸ ποίημα :

«Περὶστερὰ τῶν ἐρώτων, περιστέρα ἀγγελιοφόρος, ἀναπαύθητι ἡσύχως ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν χόρτον.

«Οἱ ὀφθαλμοί σου ἐκλείσθησαν εἰς τὴν λάμπην τῆς ἡμέρας, ἡ γλυκεῖά σου ζωὴ, οἴμοι! δι' ἐμὲ ἐξητμίσθη. Ἐγκαταλείπουσιν τὸν νέον μου φίλον, ἐκ τοῦ βῆθους

τῆς κοιλάδος τοῦ ἤρχεσο φέρουσά μοι νέα τοῦ ἔρωτος. Ὁ κυνηγὸς σὲ διετρύπησε διὰ θανατηφόρου βέλους. Σὲ εἶδον πίπτουσαν ἐπὶ τοῦ στήθους μου μετὰ παλμῶν· καὶ προσφέρουσά μοι τὴν βεβαμμένην ἐκ τοῦ αἵματος τῆς πτέρυγός σου ἐπιστολήν, ἠθέλησας νὰ μοι χρησιμεύσῃς μέχρι τῆς τελευταίας σου στιγμῆς.

«Περὶστερὰ τῶν ἐρώτων, περιστέρα ἀγγελιοφόρος, ἀναπαύθητι ἡσύχως ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν χόρτον.

«Ὁχι, δὲν θὰ ἴδω πλέον τὰ κύματα τῆς κυανῆς λίμνης ῥυτιδούμενα ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν ταχειῶν πετερυγῶν σου· δὲν θὰ σε ἴδω πλέον παρὰ τὰς ὑγρὰς ἰτέας νὰ στιλβῶνῃς τὸ λευκὸν πτέρωμά σου εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ θερμοῦ ἡλίου. Μάστιγν ὑπέκλεπτες ἐκ τῆς ἀγρίας ἀκάνθης τὸ μαλλίον, ὑπὸ τὸ ῥάμφος σου κοιλαίνουσα εἰς λίκνον. Δὲν θὰ ἦσαι πλέον μήτηρ· καὶ ἡ ἀτελής ἐργασία σου θὰ πέσῃ διασκορπισθεῖσα εἰς τὸν ῥοῦν τοῦ ῥύακος.

«Περὶστερὰ τῶν ἐρώτων, περιστέρα ἀγγελιοφόρος, ἀναπαύθητι ἡσύχως ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν χόρτον.

«Ἀλλὰ τί θὰ εἶπω εἰς τὸν σύντροφόν, τὸν φίλον σου, ὅταν ταύτην τὴν ἐσπέραν ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ τὴν προσφιλεστάτην του;· Τί ἀκούω; Πτῆσις εὐστροφὸς προσέκρουσεν εἰς τὸ φύλλωμα, καὶ τὸ κινούμενον φύλλον ἠχεῖ ἡσύχως. Εἶν' ἐκεῖνος. Ἦδη τὸ ἄσμά του εἶνε ἄσμα χιτρείας. Φύγε, ὠραία περιστέρα, εἶδον τὸν ἀπάνθρωπον κυνηγόν· φύγε, διάφυγε τὰ βέλη του εἰς τὴν σκιάν τοῦ νέφους· ἡ περιστέρα σου εἶνε ἀποῦσα καὶ οὐκ ἐπανέλθῃ αὔριον.

«Περὶστερὰ τῶν ἐρώτων, περιστέρα ἀγγελιοφόρος, ἀναπαύθητι ἡσύχως ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν χόρτον.

«Ἡ δευλαία! αὔριον θὰ γνωρίζῃ τὴν δυστυχίαν της. Δύο ἡμέρας μὴ ἀναμένουσα πλέον, ἀλλὰ προσκαλοῦσα ἀκόμη, οὐκ ἐπαναλέγῃ τὸ παράπονό της, καὶ τὴν τρίτην αὐγὴν ἀφίνουσα νὰ καταπέσῃ ἢ πτέρυξ αὐτῆς, ἢ ἀποθάνῃ ἐξ ἄλγους. Τότε θὰ σοὶ ἀποδώσω τὴν πιστὴν σου φίλαν, καλὴ σύντροφε. Τὸ μνημῆμα τοῦτο θ' ἀνοιχθῇ ἐκ νέου διὰ σέ. Συνενωθείς θὰ κληθῇς διὰ παντὸς πλησίον ἐκείνης, ὡς ποτε ὁ φίλος μου θὰ κοιμηθῇ πλησίον ἐμοῦ.

«Περὶστερὰ τῶν ἐρώτων, περιστέρα ἀγγελιοφόρος, ἀναπαύθητι ἡσύχως ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν χόρτον.»

[Ἐπεταί τὸ τέλος]

ΠΕΡΙ

ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

(Συνέχεια· ἴδε φυλλ. Α΄.)

ΜΕΡΟΣ Α΄. ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΝ.

Ἐν τῇ προεισαγωγικῇ ἐκθέσει εἶπομεν ὅτι θέλομεν πραγματευθῆ περὶ τῶν βάσεων καὶ τῶν κανόνων ἐφ' ὧν θεμελιούται ἡ ὀθωμανικὴ θρησκεία, νῦν δὲ πράττοντες τοῦτο δημοσιεύομεν παραφραστικῶς καὶ περιληπτικῶς τριάκοντα ἄρθρα τοῦ κοράνιου, ἅτινα εἰσὶν ἡ βῆσις τῆς θρησκείας ταύτης, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ πραγματευθῶμεν ἐκτενέστερον καὶ περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ ὀθωμανικοῦ γένους.

§ 1. Ὅτι ὁ ποιητὴς τοῦ παντὸς εἶναι εἷς, ὁ Θεὸς Ἀλλάχ, αἰώνιος, παντοδύναμος, πανάγαθος, ἀσώματος, αὔλος, ἀναρχος, αὐθύπαρκτος, κλπ.

§ 2. Ὅτι τὸ Κοράνιον εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Κοράνιον σημαίνει ἀνάγνωσις ἢ γραφή. Οἱ Μωαμεθανοὶ πρεσβεύουσιν ὅτι ἐξήχθη ἐκ τῆς βίβλου τῶν θείων νόμων καὶ ἀνεκοινώθη κατὰ θεῖον εὐδοκίαν εἰς μόνον τὸν προφήτην των. Περιέχει ἑκατὸν δέκα τέσσαρα κεφάλαια, ἕξ χιλιάδας καὶ ἑξακοσίους ἐξήκοντα ἕξ στίχους, διηρημένους εἰς τμήματα καὶ γεγραμμένους εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Κουρεῆ, ἀνδρὸς ἐξ ἐπισήμου Ἀραβικῆς οἰκογενείας ἔλκοντος τὸ γένος.

Ὁ Μωάμεθ διεκοίνωσεν εἰς τοὺς λαούς, ὅτι τὸ Κοράνιον ἔπεμψεν αὐτῷ δῆθεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἀγγέλου Γαβριὴλ κατὰ τοὺς τελευταίους εἴκοσι τέσσαρας τῆς ζωῆς του χρόνους, εἰς στίχους. Ἐπενόησε δὲ τὸ μέσον τοῦτο πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀληθοῦς τῆς διδασκαλίας του, ὅπως ἐνισχυθῇ ἐν ταῖς ἐνεργείαις του καὶ τὸ κυριώτερον ὅπως ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν του.

Τὸ κοράνιον θεωρεῖται ὡς συλλογὴ τῶν θείων νόμων καὶ τοσοῦτον τιμᾶται παρὰ πάντων τῶν Μουσουλμάνων, ὥστε οὐδεὶς

δύναται νὰ ἐγγίσῃ αὐτὸ ἐὰν δὲν ᾔνε κατὰ νόμον καθαρὸς καὶ ἀμόλυντος, καὶ ἀσπάζεται μετ' εὐλαθείας φόβου καὶ ἀφοσιώσεως. Καὶ αὐτοὶ ἐτι οἱ Σουλτάνοι εἰσὶν ὑπόχρεοι εἰς τὴν ἐφ' ἅπαξ τοῦλάχιστον ἰδίαις χερσὶν ἀντιγραφὴν αὐτοῦ, τὸ ὅποιον κοσμοῦσι μὲ πολυτίμους ἀδάμαντας καὶ μαργαρίτας. Ἐτακτοποιήθη τὸ ἱγ'. ἔτος τῆς ἐγείρας ἡ τὸ β'. ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μωάμεθ διαταγῇ τοῦ καλῖφου Ἄβου Βέερ, ὅστις συλλέξας τὰ διεσκορπισμένα τεμάχια, κατήρτισεν αὐτὸ καὶ ἐνεχείρισε τῇ Ἀλτσᾶ, κόρη τοῦ Ὀμερ καὶ χήρᾳ τοῦ προφήτου ὡς παρακαταθήκην. Ἄν καὶ ᾔνε γεγραμμένον εἰς γλῶσσαν γλαφυρὰν καὶ εἰς ὕψος περιέργον, ἐντούτοις δὲν εἶναι καὶ εὐκκατάληπτον.

§ 3. Ὅτι οἱ νεκροὶ, οὔτε τῶν νηπίων ἐξαίρουμένων, θὰ ἀκούσωσιν ἐν τοῖς μνημείοις τὰς ἐρωτήσεις τῶν Ἀγγέλων Μουνκέρη καὶ Νεκίρη, ὧν, ὁ μὲν εἶνε μέλας, ὁ δὲ κυκνοῦς. Οὗτοι εἰσερχόμενοι ἐν τῷ μνημείῳ ἐρωτῶσι τὸν νεκρὸν τίς ὁ κύριός του, ἡ θρησκεία του καὶ ὁ προφήτης του· ἐκεῖνος δὲ ἀποκρίνεται, ὁ Θεὸς εἶν' ὁ Κύριός μου, ὁ Ἰσλαμισμὸς ἡ θρησκεία μου, καὶ ὁ Μωάμεθ ὁ προφήτης μου.

Οἱ διδάσκαλοι μωαμεθανοὶ πρεσβεύουσιν ὅτι ὁ ἐν ἀμαρτίαις τεθνεὺς, εὐθὺς ὡς ἐκπνεύσῃ αἰσθάνεται ὀδύνας καὶ ἐν τῷ τάφῳ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως, ὅτε οἱ Ἀγγελοὶ Μουνκέρη καὶ Νεκίρη θ' ἀναγγείλωσιν εἰς μὲν τοὺς ἀμαρτωλοὺς τὴν αἰώνιον καταδίκην καὶ θὰ τύπτωσιν αὐτοὺς διὰ βροπάλων ἀνηλεῶς, εἰς δὲ τοὺς ἀμαρτητοὺς τὴν αἰώνιον εὐδαιμονίαν.

§ 4. Ὅτι ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν εἶνε βεβαία, καὶ οἱ μὲν ἀναμάρτητοι ἀναστηθήσονται νέοι χαριέντες, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ ἄσχημοι καὶ τερατώδεις.

§ 5. Ὅτι διὰ τοῦ Βεζ (πλάστιγγος) θὰ ζυγισθῶσιν αἱ πράξεις ἐκάστου ἀνθρώπου.

§ 6. Ὅτι οἱ ἄγγελοι καταγράφουσιν ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ (Κιτάβ) τὰς πράξεις παντὸς ἀνθρώπου καλὰς τε καὶ κακὰς, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως θίλει παραδοθῆ ἐνὶ ἐκάστῳ, καὶ εἰς μὲν τοὺς πιστοὺς τῇ δεξιᾷ χειρὶ, εἰς δὲ τοὺς ἀπίστους τῇ ἀριστερᾷ.

§ 7. Ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἐρωτήσῃ (Σοβάλ

ἐκαστον διὰ τὰς πράξεις του, καὶ εἰς μὲν τοὺς δικαίους καὶ ἐναρέτους θὰ εἴπῃ ὅτι καθὸ εὐσπλαγχνος εἰς τοῦτον τὸν κόσμον τοιοῦτος θέλει εἶσθαι καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως· διὰ βλέμματος δὲ ὀργίλου πρὸς τοὺς ἀπίστους θὰ εἴπῃ, ἰδοὺ οἱ ἀποστάται τῆς πίστεως.

§ 8. Ὅτι ὑπάρχει λίμνη αὐθύπαρκτος (Χανούζ-Χεβσέρ) στρογγύλον ἔχουσα σχῆμα, καὶ ὕδατα λευκότετα ὡς γάλα καὶ εὐώδη, περίξ τῆς ἑποίας εἰσὶ διεσκορπισμένα κρυστάλλινα ἀγγεῖα διὰ τοὺς διψῶντας· οἱ ἐκ τοῦ ὕδατος ταύτης πίνοντες, οὐδέποτε διψῶσιν.

§ 9. Ὅτι εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Ἄδου ὑπάρχει αὐθύπαρκτος γέφυρα (Σιράθ) λεπιοτάτη ὡς θρίξ καὶ κοπτερά ὡς ξυράφιον, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν ἐκλεκτοὶ θὰ διαβῶσιν ἀκινδύνως ὡς ἀήρ, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ θὰ καταπέσωσιν εἰς τὸ ὑπὸ ταύτης αἰώνιον πῦρ.

§ 10. Ὅτι ὁ παράδεισος καὶ Ἄδης, κεῖνται ὑπὸ τὴν γῆν. Τὸ κοράνιον πραγματεύεται καὶ περὶ τεσσάρων μεγάλων ποταμῶν, δι' ὧν ἀρδεύεται ὁ παράδεισος, ὁ μὲν ὅτι ῥέει μέλι, ὁ δὲ γάλα, ὁ τρίτος οἶνον ἄκρατον, καὶ ὁ τέταρτος ὕδωρ διαυγές, καθαρὸν, καὶ εὐώδες· οἱ συγγραφεῖς μωαμεθανοὶ παραδέχονται καὶ ἄλλον μεγαλύτερον τούτων ποταμὸν διασχίζοντα τὸν Ἄδην ἔχοντα ὕδωρ πικρὸν καὶ ἀηδές· ὅτι μεταξύ παραδείσου καὶ Ἄδου ὑπάρχει καθαρτήριον (Ἀράφ) εἰς ὃ καθιζάνονται σὺν τοῖς μουσουλμάνοις καὶ παντὸς γένους, θρησκευματος καὶ τάξεως ἄνθρωποι, καὶ ὅτι τὸ καθαρτήριον τοῦτο εἶναι προσδιωρισμένον ἰδίως α) διὰ τοὺς ἀπειθεῖς πρὸς τοὺς γονεῖς των· β) διὰ τοὺς νόθους, ὡς καρποὶ παράνομοι· γ) δι' ἐκείνους τῶν ὁποίων αἱ κακὰὶ πράξεις εἶναι πάμπολλαι, πλειότεραι τῶν καλῶν. δ) διὰ τοὺς μιγάδας καὶ μὴ γνησίους παῖδας τοὺς εἰς ὠρὴν ἡλικίαν ἀποθανόντας καὶ μὴ ἀσπασθέντας τὸν ἰσλαμισμόν. ε) διὰ τοὺς ἀπίστους καὶ τοὺς ἐναρέτους Σουλτάνους, καὶ ς) διὰ τινὰ ἀγγελικὴν τάξιν ἢ πνευματικὰ ὄντα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ καθιζάνονται, ἀπὸ πάσης ἀνομίας. Ἢ θρησκεία δὲν ἀπεφάσισέ τι οὔτε ὡς πρὸς τὴν αἰωνιότητα οὔτε ἐάν ᾔνε ἄξιον τῆς οὐράνιου μακαριότητος, ἔστω καὶ μετὰ τὸν καθαρισμόν.

λέγουσι δὲ ὅτι ἡ ἐξουσία τῆς καταδίκης ἢ μὴ εἶναι ἀναφαίρετον δικαίωμα τοῦ κυριάρχου Θεοῦ, ὅστις τὴν περὶ τούτου ἀπόφασίν του δὲν ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν Μωάμεθ.

§ 11. Ὅτι εἰς ὁποιοδήποτε ἀμάρτημα καὶ ἂν ὑποπέσῃ ὁ μουσουλμάνος δὲν ἀποκλείεται ἀπὸ τὸν ἰσλαμισμόν.

§ 12. Ὅτι τὸ ἀσυγχώρητον καὶ πάντων μεγαλύτερον ἀμάρτημα εἶναι ἡ πολυθεΐα.

§ 13. Ὅτι δικασταὶ εἶναι αὐτὸς καὶ μόνος ὁ Θεός. Ὡς μᾶλλον μεγαλύτερα καὶ θανάσιμα ἀμαρτήματα θεωροῦνται. α.) ἡ πολυθεΐα. β.) ὁ βίαιος θάνατος ἢ αὐτοκτονία. γ.) ἡ ἀδικία. δ.) ἡ μοιχεία, ἀσελγία καὶ αἰμομιξία. ε.) ἡ λειποταξία τοῦ στρατιώτου. ς.) ἡ μαγεία. ζ.) ὁ σφαιτερισμὸς ἢ ἀρπαγὴ ὀρφανικῆς περιουσίας. η.) ἡ ἀπειθεια πρὸς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας. θ.) ἡ ἀπειθεια πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς μεγαλητέρους. ι.) ἡ κατάχρησις τῶν εἰς τὴν Μέκκαν ἀνηκουσῶν παρακαταθηκῶν. ια.) ἡ τοκογλυφία καὶ πᾶσα ἄλλη αἰσχροκερδῆς καὶ ἄδικος πρᾶξις. ιβ.) ἡ κλοπὴ καὶ ιγ.) ἡ μέθη. Πᾶσα ἄλλη πρᾶξις ἐναντία τῆς ἐπιεικειᾶς καὶ ἀντικειμένη εἰς τοὺς κειμένους νόμους, θεωρεῖται ἀμάρτημα ἀσυγχώρητον, καὶ αὐταὶ ἔτι αἱ ἀπλούστεραι ἐλλείψεις ἐάν δὲν ἐπανορθωθῶσιν παρὰ τοῦ πταιστού, θεωροῦνται ἔγκλημα βαρύτερον.

§ 14. Ὅτι ἡ μετάνοια ἐξαλείφει ἢ ἐλαττώνει τὸ ἀμάρτημα.

§ 15. Ὅτι οἱ προφῆται καὶ οἱ δίκαιοι ἰκετεύουσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν.

§ 16. Ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν πιστῶν, ἐν τῷ ἄδῃ δὲν ὑπόκεινται εἰς αἰώνιον καταδίκην ἔστω καὶ ἂν οὗτοι ἀπέθανον ἄνευ κατανύξεως, διότι ἡ πίστις προτιμᾶται τῶν ἔργων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου πιστεύουσιν ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ὑπὲρ πίστεως ἀποθανόντος μεταβαίνει εἰς τὸν παράδεισον, τοῦ δὲ ἀμαρτωλοῦ τοῦ ἀπειθήσαντος εἰς τοὺς θρησκευτικούς καὶ πολιτικούς νόμους εἰς τὴν κόλασιν, ἐνθα καὶ διαμένει αἰώνως, διότι περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς καταδίκης ἢ μὴ ἀρμόδιος ἐστὶν ὁ Θεός. Οἱ μωαμεθανοὶ συγγραφεῖς ἐν τοῖς διαφόροις συγγράμμασι

των ὁμολογοῦσιν ὅτι ἂν καὶ αἱ πρῖναι τοῦ ἄδου εἶναι προσωριναὶ εἰς τοὺς πιστοὺς, ἐν τούτοις δύνανται νὰ γίνωσιν αἰώνια διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου, ὅθεν ἀπορρέει τὸ ἔγκλημα τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀσεβείας· ἐξάγουσι δὲ τοῦτο ἀπὸ τὴν ἀκόλουθον περικοπὴν τοῦ κορανίου· «ἐκαστος ἀμαρτωλὸς ἀμετανόητος, κρίνεται ὡς ἀσεβὴς καὶ κολάζεται αἰώνως.» Ἐπομένως στηρίζονται εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι μόνη ἡ πίστις εἶναι ἰκανὴ νὰ ἀμειφθῇ μετὰ τὴν οὐράνιον βασιλείαν. Ἢ αἰώνια μακαριότης ἐπιφυλάσσεται καὶ διὰ τὰ νήπια ἀκόμη, τὰ μὴ ὄντα μουσουλμάνοι, ἐπεὶδὴ νομίζουσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται μετὰ τὸν φυσικὸν προορισμὸν νὰ ἀσπασθῇ τὸν ἰσλαμισμόν, καὶ τοῦτο ἐξάγουσιν ἐκ τῶν ἐξῆς ῥήσεων τοῦ προφήτου των «πᾶν βρέφος γεννᾶται μετὰ τὸν χαρκετῆρα τοῦ ἰσλαμισμού.» Μολονότι καὶ τὸ δόγμα τοῦτο ὅπερ λατρεύει ὁ Τούρκος ὡς τὴν μόνην ἀρετὴν διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὸν παράδεισον εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ κινδυνώδες, ἐν τούτοις δὲν ἔλαβε τὴν ἀπαιτουμένην ἐξάπλωσιν, καὶ τοῦτο ἔνεκα τῶν Ἰμάμηδων (διδασκάλων) καὶ τῶν Σέχηδων (ιερέων) οἵτινες ἐπιτιμῶσι τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὡς παραβάτας τοῦ νόμου, μάλιστα ἀπειλοῦσιν αὐτοὺς μετὰ αὐστηροτάτας βασάνους σωματικὰς καὶ ψυχικὰς. Εἰς τὸ κοράνιον ἀναφέρονται αἱ λέξεις «βέβαια ὁ Θεὸς συγχωρεῖ ὅλα τὰ ἀμαρτήματα.»

§ 17. Ὅτι ἡ πίστις (ἰμὲν) συνίσταται εἰς τὴν πεποιθήσιν καὶ τὴν ὁμολογίαν ὅτι αὕτη ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς μόνον τὸν Μωάμεθ. Ἰδοὺ τὰ δογματικὰ ἄρθρα τῆς πίστεως, ἅτινα εἶναι ἡ ὅλη αὐτῆς βᾶσις.

«Πιστεύω εἰς τὸν Θεόν, εἰς τοὺς ἀγγέλους του, εἰς τὰς βίβλους του, εἰς τοὺς προφῆτας του, εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς κρίσεως, καὶ εἰς τὸν θεῖον προορισμὸν τῶν καλῶν καὶ κακῶν.»

Οἱ διδάσκαλοι μωαμεθανοὶ ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Θεὸν τὰ ἐξοχώτερα ἐπιθετὰ· νομίζουσιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγγέλων εἶναι ἄπειρος, καὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν τάξιν κατατάττουσι τοὺς ἀγγέλους Γαβριὴλ, Μιχαήλ, Ἀζραήλ, καὶ Ἀσραφῆλ. Ὅτι τὰ οὐράνια βιβλία εἶναι εἴκοσι τέσσαρα, ὧν τὰ σημαντικώτερα εἶναι ἡ πεντάτευχος, τὸ ψαλτήριον, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ Κο-

ράνιον· ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν προφητῶν συμποσοῦται εἰς ἑκατὸν εἴκοσι τέσσαρας χιλιάδας, ἐξ ὧν ἐνδοξότερος καὶ διασημότερος εἶναι ὁ Μωάμεθ ὡς ἐκτελεστῆς τῶν θεῶν νόμων καὶ παραγγελμάτων. Δοξάζεται ἡ ἡμέρα τῆς παγκοσμίου κρίσεως ὡς ἱερά καὶ τρομακτικὴ καθ' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα διεγείρουσι τὸν ζῆλον τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἰσλαμισμόν. Μωαμεθανὸς ἀγνοῶν τὰ δογματικὰ ἄρθρα τῆς πίστεως, ὑποχρεοῦται, ὅταν διδάσκειται αὐτὰ, νὰ ἐκφράσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως ὅπως λογισθῇ μέλος τῆς μωαμεθανικῆς κοινωνίας. Τὸ κοράνιον ἀναφέρει ὅτι ὁ ἰσλαμισμὸς στηρίζεται εἰς πέντε ἄρθρα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως, ἡ προσευχὴ, ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ κανονικὴ νηστεία, καὶ τὸ ταξείδιον τῆς Μέκκας. Τὰ ἄρθρα ὁμῶς ταῦτα ἀποβλέπουσι τὴν ἐξωτερικὴν λατρείαν, καὶ δὲν πρέπει νὰ σχετισθῶσι μετὰ τὰ δογματικὰ. Ἢ ὁμολογία τῆς πίστεως συνίσταται εἰς τὰς ἐξῆς ῥήσεις τοῦ κορανίου: *σὺκ ἔστιν ἄλλος ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ Θεός· Λαῖλάχ· Ἰλλ· Ἀλλὰχ· βὲ Μωχαμέτ· Ρεσοῦ· ἰ Οὐλάχ·*

Εἰς τὸν ἀποθανόντα Ὀθωμανὸν τίθεται ἡ σφραγὶς «ἄπιστος ἢ πιστός» ἀναλόγως τῶν ἔργων του.

Τῶν ἐκλεκτῶν καὶ τῶν ἀποβλήτων ἐμβρύων τὸ δόγμα, στηρίζεται εἰς τὴν ἐξῆς διάταξιν τοῦ προφήτου. «Ὁ ἐκλεκτός τε καὶ τὸ ἀπόβλητον ἐμβρυον εἶναι ἴσοι, προσωρισμένοι διὰ τὴν αἰώνιον εὐδαιμονίαν.

Ὁ ἰσλαμισμὸς παραδέχεται τὸ τε αὐτεξούσιον καὶ ἀμετάβλητον· ἀλλὰ τὸ ὀθωμανικὸν γένος ἀναγνωρίζει τὸ δεύτερον καὶ οὐχὶ τὴν δύναμιν τοῦ πρώτου ὡς ἰσχυράν καὶ ἐντεῦθεν προέρχεται ἡ μεγάλων Τούρκων εὐθυσία, οἵτινες καὶ αὐτὰ τὰ μεγαλείτερα δυστυχήματα ὑποφέρουσιν ἀγογγύστως καὶ καρτερικῶς, ἀποδίδοντες αὐτὰ εἰς τὸ πεπωμένον, ὅπερ καλεῖται *κισμέτ*· διὰ τοῦτο καὶ εἰς ὅλα τὰ συμβεβηκότα εὐτυχῆ ἢ μὴ, μολυσματικὰ ἢ ἄλλας ἀσθενείας, πυρκαϊκὰ καὶ ἄλλα παντοειδῆ δυστυχήματα, ἀντὶ νὰ καταγίῳνται πρὸς καταστολὴν ἢ περιστολὴν τοῦ κακοῦ διὰ προφυλακτικῶν μέτρων, τούτων ἀκούονται εἰς τὴν σαθρὰν ἰδέαν τῆς εὐμαρμένης. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης παρή-

Πλέον του κλίματος και της διαίτης, ήτις κατά Πλούταρχον είναι ή μόνη αίτια της μακροβιότητος ακαί κατά πᾶσαν τήν γῆν και κατά πάντα αέρα, μακροβίοι γεγόνασιν άνδρες, οί γυμνασίοις τοίς καθήκουσι και διαίτη τη επιτηδαιοτάτη προς υγείαν χρώμενοι» επιρρεάζουσι πολύ τήν ανθρωπίνην ζωήν αι οικονομικαι και ήθικαι περιστάσεις του ανθρώπου. Η ευνοϊκωτέρα περίστασις μακροβιότητος λέγει ο κύριος **Quetelet**, είναι ο τακτικός και μη ταρασσύμενος υπό περιπετειών βίος. Είς τους πτωχούς είναι δυσκολώτερον ή μακροβιότης ή είς τους πλουσίους· άλλ' ο φιλόδοξος πλούσιος έχει ολιγωτέραν ελπίδα μακροβιότητος ή ο εργατικός πτωχός.

Ο κύριος Κάσπαρ καθηγητής εν Βερολίνω συνέταξε τήν εξής στατιστικήν των υπερβαιόντων τῷ 70 έτος της ηλικίας των.

Μεταξύ 100	Θεολόγων	42
»	» Γεωργῶν	40
»	» Ἀνωτέρων ὑπαλλήλων	35
»	» Ἐμπόρων και βιομηχάνων	35
»	» Στρατιωτικῶν	32
»	» Δικηγόρων	28
»	» Διδασκάλων	27
»	» Ἴατρῶν	24

«Ἴστε είς θεολόγος δύναται νά έχει διττήν ελπίδα του νά φθάση τῷ 70 έτος ή είς ἱατρός. Πιστεύομεν ότι ή εἰδησις αὕτη θά ευχαριστήσῃ λίαν τους κήρυκας του θείου λόγου, διότι ἐκκαλοῦνται αἱ προς τόν Θεόν ὑπηρεσίαι αὐτῶν. Ἐν τούτοις δυνάμεθα νά τοίς παρουσιάσωμεν μέγιστον ἄριθμόν σοφῶν ήκιστα θεολόγων, τιμωρηθέντων διά μακρᾶς διαμονῆς εν τῇ κοιλάδι ταύτῃ του κλυθμῶνος π. χ. οί **Hobbes**, **Βολταίρος**, **Φοντενέλ**, **Goethe**, **Κέπλερος**, **Χάλλυ**, **Οὐμβόλδος**, και εκ των ημετέρων ο **Κοραῆς**, ο **Καίρης** κλπ. Ο δὲ μέγας μαθηματικός **Gauss**, ὀργανοκούντης προσεβλήθη υπό της ιδέας ότι αἱ πνευματικαί δυνάμεις του θά ἐλαττωθῶσι· Ὁέλων λοιπόν νά τας διατηρήσῃ ἐσπούδαζε τήν Σανσκριτικήν και κατέστη είς των ἀρίστων Ἰνδολόγων. Ἀναλόγιζόμενός τις ταῦτα ἀναμνησθεταί του ῥητοῦ του **Montaigne** «ἔλαβε τήν ὄρεξιν νά μακροβιώσῃ.»

Ἄξιοι τιμειώτον παράδειγμα μακροβιότητος

είναι και τὸ ἐξής. Πρό τινος ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ή μήτηρ των συμπολιτῶν μας ἀδελφῶν Δ. είς ηλικίαν 102 ἐτῶν ἀφήσασα ἀπογόνους ζῶντας τους ἐξής· τέκνα 4, ἐγγόνους 22, δισεγγόνους 19, τρισεγγόνους 1 ήτοι τὸ ὅλον 47· μετὰ δὲ των ἀποθανόντων και των ἐξ ἐπιγαμίας ἀπογόνων περι τους 120. Τὸ δὲ περίεργον είναι ότι και ὁ σύζυγος ταύτης ἀπεβίωσε τῷ 1862 ηλικίας 104 ἐνθυμούμενος κάλλιστα τήν ἐν Τσεσμέ πυρπόλησιν του Ὀθωμανικοῦ στόλου τῷ 1769, καθότι ήτο τότε κατά τήν ἐκφρασίν του ἀμικρὸ, μικρὸ παλληκαράκι.»

Ἐν Ἐρμουπόλει τῇ 30 Μαρτίου 1872.

N. K. X.

ΙΕΡΑΚΟΘΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Ἰερακοθηρία λέγεται ή διὰ των ἱεράκων οὐ μὴν άλλὰ και δι' άλλων ἀρπακτικῶν πτηνῶν γιγνομένη θήρα, ή ἐν χρήσει παρὰ τοίς του Μεσαίωνος εὐγενέσιν. Οί τότε εὐπατρίδαι και μεγιστᾶνες, οί ὅπισθεν μὲν του ὀνόματος αὐτῶν σύροντες οἰκόσημον οἰονδήποτε, πρὸ αὐτοῦ δὲ τιθέμενοι τίτλον οἰκογενείας, ἐθεώρουν τήν ἱερακοθηρίαν ὡς τήν ὡραιότεραν και ἀριστοκρατικωτέραν των διασκεδάσεων. Και ἀληθῶς ὡραία, μεγαλοπρεπῆς και ποιητικῆ ήν ή θήρα αὕτη, ὅπως ὡραίοι, μεγαλοπρεπεῖς και ποιητικοὶ ήσαν οί περι αὐτήν χρόνοι. Ἡ εὐγένεια ὁμως ἀντιπαρῆλθε, τὰ δὲ προνόμια αὐτῆς κατέπεσον, και σήμερα ὁ εὐγενῆς ἐκτιμᾶται, ὅσῳ και ὁ χυδαῖος· κατέπεσε λοιπόν και ἀντιπαρῆλθε και ή ἱερακοθηρία ὡς και τόσα άλλὰ του Μεσαίωνος ἔθιμα και σήμερα ἀπλή και μόνη ή ἀνάμνησις ἔμεινε και αἱ παραδόσεις αὐτῆς, ἐν βιβλίοις σητοβρώτοις και κεκονιαμένοις ἐγκεκλεισμένοι. Καλῶς ή κακῶς;—τίς οἶδε; Τὸ βέβαιον είναι ότι σήμερα τὰ πάντα και αὐταί αἱ διασκεδάσεις περιεβλήθησαν τὸν στυγνὸν της πεζότητος μανδύαν. Και ή θήρα τήν αὐτήν ἠκολούθησεν ὁδόν. Σήμερα διὰ νά θηρεύσῃ σοὶ ἀρκεὶ καλὸν ἀγγλικὸν δίκανον και καλὴ ἀγγλικὴ πυρτίτις· ἐνδύεσαι τὰ ἀπλούστερα—εἰπέ τὰ ἐλεεινότερα—

των φορεμάτων σου, μεταβαίνεις είς τὸν ἐλαιῶνα, πυροκροτεῖς τρίς ή τετράκις και ἐπανέρχεται ευχαριστημένος, και ἂν ζευγος μόνον τρυγόνων ή πεντάδα συκοφάγων—πολλάκις ἀγορασθέντων—ἐναπεταμύεσας ἐν τῷ κυνηγετικῷ σακκιδίῳ. Οὐδὲ ῥωμαντικῆ τις συναπάντησις, οὐδε ποιητικὸν τι συμβᾶν—ἐκτός ἐννοεῖται της περιστάσεως καθ' ήν περιπετείας ἀναζητῶν θελήσῃς νά μετᾶς μέχρι Βάρης και

σιν ὅτι παρὰ τοίς ἱθαγενέσι Θραζίν ἐγινώσκετο ή ἱερακοθηρία, και ἐν Σκυθία δὲ οί νομάδες λαοὶ διὰ των ἱεράκων ἐθήρευον. Οί Τάρταροι ἠγάπων τήν ἱερακοθηρίαν και ἐξ αὐτῶν οί καταλαβόντες τήν Σινικήν εἰσάγαγον αὐτήν και ἐπεξέτεινον κατά τοιοῦτον τρόπον, ὡστε και μέχρι της σήμερα ἐν διασωθείσιν εἰκόσι μεγιστάνων της Σινικῆς βλέπομεν τὸν ἱερακα κρατούμενον ἐπὶ της πυγμῆς. Εἰς αὐτὰ τὰ

τυχὸν είς χεῖρας βασιλέως τινὸς των ὀρέων ἐμπέσης.

Ἡ ἱερακοθηρία ἀριθμεῖ χρόνους παλαιούς. Πάντα τὰ βάρβαρα ἔθνη των ἀνατολικῶν και βορείων μερῶν της Ἀσίας μετεχειρίζοντο τους ἱερακας και άλλὰ ἀρπακτικὰ πτηνὰ προς θήραν. Ο Ἄριστοτέλης (1) και ὁ Αἰλιανός (2) ἀναφέρου-

(1) Ζῶων ἱστορία, Θ', λς', ἐκδ. Didot.

(2) Ζῶων ἱστορία, Α', μί.

κεχρωματισμένα των Ἰνδιῶν χειρόγραφα ὁ ἱερακὶς παρίσταται ἐπικαθήμενος ἐπὶ κεχρωσμένης πέρδικος. Παρὰ τοίς Ἑλλησιν ὁμως και τοίς Ῥωμαίοις δὲν φαίνεται ή ἱερακοθηρία οὐσα ἐν χρήσει, πολὺ δὲ ολιγώτερον παρὰ τοίς Αἰγυπτίοις, οἵτινες κατέτασσαν μετὰ των ἱερῶν αὐτῶν ζῶων τους ἱερακας. Παρὰ τοίς Ἑβραίοις, εἰ και ή του ἱερακος πτησις ἐθεωρεῖτο δυσοίανος, μετεχειρίζοντο ὁμως αὐτὸν προς θήραν, ἐὰν πρέπη νά κρίνωμεν ἐξ εἰκόνας

διά να ὑποπέρης· ἡ τύχη εἶναι πολὺ ἀδικος· εἶναι δυνατὸν, ἀξιαγάπητον πλάσμα, τόσα θέλητρα νὰ θάπτωνται εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ὑπὸ τὰ ἐνδύματα ταῦτα; — Ἡ τύχη, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ Ἀδελαῖς (οὕτως ὠνομάζετο ἡ ποιμενίς) ἡ τύχη δὲν εἶναι σκληρὰ εἰμὴ ὅταν μᾶς ἀραιρῇ ὅ,τι μᾶς ἔχει δώσει. Ἡ κατάστασις μου ἔχει ἡδονὰς δι' ἐκείνους οἵτινες δὲν γνωρίζουσι ἄλλας, καὶ ἡ συνθήκη ἀναπτύσσει ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἀγνοοῦσιν οἱ ποιμένες. — Τοῦτο δύναται νὰ εἶναι εἶπεν ὁ μαρκήσιος δι' ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἔθεσεν εἰς τὴν ἀφανῆ ταύτην θέσιν, ἀλλὰ σὺ, κόρη θαυμασία, σὺ τὴν ὁποίαν θαυμάζω, σὺ ἦτις με κατέθελξες, δὲν ἐγεννήθης διὰ τοιαύτην τύχην· οἱ τρόποι, τὸ βᾶδισμα, ἡ φωνή, ἡ ὁμιλία τὰ πάντα σὲ προδίδουν· αἱ λέξεις τὰς ὁποίας εἶπες φανερώουν πνεῦμα καλλιεργημένον καὶ ψυχὴν εὐγενῆ. Τελειώσον· εἶπε ἡμῖν ὁποία δυστυχία σὲ ἔφερεν εἰς τὴν παράδοξον ταύτην θέσιν. Δι' ἓνα ἄνδρα ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ἀπεκρίθη ἡ Ἀδελαῖς, ὑπάρχουσιν ἄπειροι τρόποι νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν γυναῖκα, ὡς γνωρίζετε, δὲν ὑπάρχει ἐντιμὸν καταφύγιον εἰμὴ ἡ δουλεία καὶ αἱ ἐκλέγουσαι κυρίως φρονίμως ποιοῦσι προτιμῶσαι τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους. Θὰ ἰδῆτε τοὺς ἰδικούς μου, θὰ καταμαγευθῆτε μετὰ τὴν ἀθωότητα τῆς ζωῆς των, μετὰ τὴν γλυκύτητα, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν τιμιότητα τῶν ἡθῶν των.

Ἐνῶ ὠμίλει οὕτως, φθάνουσιν εἰς τὴν καλύβην. Ἐχωρίζετο διὰ μικροῦ τοίχου τῆς μάνδρας ὅπου ἡ ἀγνωστος εἰσήγαγε τὰ πρόβατά της μετροῦσα αὐτὰ μετὰ μεγάλην προσοχὴν χωρὶς νὰ καταδεχθῇ νὰ ἐνασχοληθῇ περισσότερο διὰ τοὺς ξένους οἱ ὁποιοὶ τὴν παρεθέρουν. Εἷς γέρων καὶ ἡ σύζυγός του, τοιοῦτοι ὁποῖους μᾶς ζωγραφίζουσι τὸν φιλήμωνα καὶ τὴν Βαυκίδα, ἦλθον εἰς προὔπαντησιν τῶν ξένων μετὰ τὴν χωρικὴν ἐκείνην τιμιότητα ἣτις ἀνακαλεῖ ἡμῖν τὸν χρυσοῦν αἰῶνα.

Δὲν ἔχομεν νὰ σᾶς προσφέρωμεν, εἶπεν ἡ καλὴ γυνὴ, εἰμὴ ἄχυρον καθαρὸν διὰ κλίνην, καὶ πρὸς τροφήν γάλα, καρποὺς καὶ ἄρτον σικάλως· ἀλλὰ τὸ ὀλίγον τὸ ὁποῖον ὁ οὐρανὸς μᾶς δίδει τὸ διαμυριάζομεθα μετὰ σᾶς ἐξ ὅλης καρδίας. Οἱ ὄδοι-

πόροι εἰσερχόμενοι εἰς τὴν καλύβην ἐξεπλάγησαν διὰ τὴν πανταχοῦ ἐπικρατούσαν τάξιν. Ἡ τράπεζα ἦτο ἐκ μίας μόνης σανίδος καρίνης ἀριστα ἐστρωμένης· ἑκατοπτρίζετό τις ἐπὶ τοῦ χρίσματος τῶν πηλίνων ἀγγείων τῶν διὰ τὸ γάλα προσδιωρισμένων. Τὰ πάντα ἦσαν εἰκῶν φαιδρᾶς πτωχείας. Ἡ ἀγαπητὴ μας κόρη, εἶπεν ἡ καλὴ γυνὴ, ἔχει τὰς οἰκιακὰς φροντίδας. Τὸ πρῶτον πρὶν τὸ ποίμνιόν της ἀπομακρυνθῆ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἐνῶ βόσκει περὶ τῆς οἰκίας χλόην κεκαλυμμένην μετὰ δρόσον, αὕτη πλύνει, καθαρίζει καὶ τακτοποιεῖ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ ἐπιτηδειότητα ἣτις μᾶς καταθέλγει. — Πῶς εἶπεν ἡ μαρκησία, ἡ ποιμενίς αὕτη εἶναι κόρη σας; — Ἄ! κυρία, εἶθε νὰ ἦτον! ἀνεφώνησεν ἡ καλὴ γυνὴ, ἡ καρδία μου τὴν ὀνομάζει οὕτω, διότι αἰσθάνομαι δι' αὐτὴν τὴν ἀγάπην μητρὸς, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξα τόσον εὐτυχὴς ὥστε νὰ τὴν φέρω εἰς τὸν κόλπον μου, οὔτε εἶμεθα ἀξιοὶ νὰ γεννηθῇ ἐξ ἡμῶν. — Ποία λοιπὸν εἶναι; πῶθεν ἔρχεται καὶ ποία δυστυχία τὴν ἔφερεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ποιμένων; — Ὅλα ταῦτα μᾶς εἶναι ἄγνωστα· πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἦλθε μετὰ ἔνδυμα χωρικῆς καὶ προσεφέρθη νὰ φυλάττῃ τὰ ποίμνιά μας· μετὰ μεγάλῃς προθυμίας τὴν ἐδέχθημεν· τόσον ἡ καλὴ φυσιογνωμία καὶ γλυκύτης τῆς ὁμιλίας της μᾶς ἐκέρδισαν τὴν καρδίαν. Δὲν ἀμφιβάλλαμεν ὅτι δὲν ἐγεννήθη χωρικὴ, ἀλλ' αἱ ἐρωτήσεις μας τὴν ἐλύπουν καὶ ἐνομιζόμεν χρέος νὰ σιωπήσωμεν. Τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας μας ἠῤῥξανε καθ' ὅσον ἐγνωρίζομεν καλλίτερον τὴν ψυχὴν της. Ἀλλ' ὅσον ἡμεῖς ἐπροσπαθοῦμεν νὰ καταβιβασθῶμεν ἐνώπιόν της τόσον αὕτη ἐταπεινοῦτο ἐνώπιον ἡμῶν. Πρῶτον δὲν ἔδειξε διὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα της μεῖζον ἐνδιαφέρον καὶ προθυμίαν τρυφερωτέραν· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς ὑπακούῃ, διότι οὐδέποτε τὴν διατάττομεν· μοῦ φαίνεται ὅτι μᾶς μαντεύει καὶ πᾶν ὅ,τι ἐπιθυμήσωμεν, ἐκτελεῖται πρὶν ἢ τὸ σκεφθῆ. Εἶναι ἄγγελος καταβάς οὐρανῶθεν πρὸς παρηγορίαν τῶν γηρατειῶν μας.

Καὶ ποία εἶναι ἡ ἐν τῷ σταύλῳ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἐνασχολήσις της, ἠρώτησεν ἡ μαρκησία; — Δίδει εἰς τὸ ποίμνιον ἄχυρον καθαρὸν καὶ ἀμέλγει τὸ γά-

λα τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν. Φαίνεται ὅτι τὸ γάλα τοῦτο συλλεγόμενον διὰ τῶν χειρῶν της γίνεται ὠραιότερον· ἐγὼ ἦτις πηγαινῶ εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ τὸ πωλήσω δὲν προφθάνω νὰ πωλῶ· τόσον τὸ εὐρίσκουν ἡδύτατον.

Ὅτε δὲ φυλάττει τὸ ποίμνιον, ἡ προσφιλὴς αὕτη κόρη ἐνασχολεῖται συγχρόνως εἰς ἐργόχειρα ἐξ ἀχύρου καὶ καλάμου τὰ ὁποῖα θαυμάζει ὅλος ὁ κόσμος. Ἦθελα νὰ ἰδῆτε μετὰ ποῖαν ἐπιτηδειότητα πλέκει τὸ εὐλύγιστον βρῦον. Τὸ πᾶν ἀποβαίνει πολυτίμητον ὑπὸ τοὺς δακτύλους της. Παρ' ἡμῖν βλέπετε, ἐξηκολούθησεν ἡ καλὴ γραῖα, τὴν εἰκόνα ζωῆς ἀνέτου καὶ ἡσύχου, ἣν εἰς αὐτὴν ὀφείλομεν. Ἡ οὐρανία αὕτη κόρη καταγίνεται μόνον ὅπως μᾶς καταστήσῃ εὐτυχῆς. — Εἶναι εὐτυχὴς ἡ ἰδία; ἠρώτησεν ὁ μαρκήσιος φονρόζης. — Προσπαθεῖ νὰ μᾶς πείσῃ, εἶπεν ὁ γέρων, ἀλλὰ πολλάκις ἐπέστησα τὴν προσοχὴν τῆς γυναικὸς μου ὅτι, ὅταν ἐπανήρξω μετὰ τὸ ποίμνιόν της, εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς ὑγροὺς καὶ ὄψιν πολὺ μελαγχολικὴν. Μόλις μᾶς παρατηρήσει προσπαθεῖ νὰ μειδιάσῃ, ἀλλὰ βλέπομεν καλῶς ὅτι ἔχει θλίψιν τινὰ ἣτις τὴν κατατῆκει καὶ διὰ τὴν ὁποίαν δὲν τολμῶμεν νὰ τὴν ἐρωτήσωμεν. Ἄ! κυρία, πόσον λύπην μοὶ προξενεῖ ἡ κόρη αὕτη, εἶπεν ἡ γραῖα, ὅταν ἐπιμένῃ νὰ βόσκη τὰ πρόβατα μετὰ ὅλην τὴν βροχὴν καὶ τὴν χάλαζαν. Χιλιάκις ἔπεσα εἰς τὰ γόνατά της παρακαλῶν αὐτὴν νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τὴν ἀντικαταστήσω· ἀλλ' ἡ παράκλησίς μου ὑπῆρξεν ἀνωφελής· ἀπέργεται μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ ἐπιστρέφει τὸ ἐσπέρας τρέμουσα ἐκ τοῦ ψύχους. Κρίνατε μετὰ λέγει μετὰ τρυφερότητος, ἐὰν πρόβῃ νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ ἐγκαταλείψετε τὴν ἐστίαν σας καὶ νὰ ἐκτεθῆτε εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην εἰς τὴν σφοδρότητα τοῦ χειμῶνος· μόλις ἀντέχω ἐγὼ. Ἐν τούτοις φέρε ὑπὸ τὸν βραχίονά της τὰ ξύλα δι' ὧν θερμαινόμεθα καὶ ὅταν τὴν ἐπιπλήττω διὰ τοὺς κόπους της, ἀφήσατε ἀφήσατε, καλὴ μου μῆτερ, μετὰ λέγει, διὰ τῆς ἐργασίας πολεμῶ τὸ ψῦχος· ἡ ἐργασία ἀρμύζει εἰς τὴν ἡλικίαν μου. Τέλος, κυρία, εἶναι τόσον καλὴ καὶ ὠραία ὥστε ὁ σύζυγός μου καὶ ἐγὼ δὲν ὀμιλοῦμεν δι' αὐτὴν εἰμὴ μετὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλ-

μούς. — Καὶ ἂν σᾶς τὴν ἀραιρέσωσιν; ἠρώτησεν ἡ μαρκησία. — Θὰ χάσωμεν, διέκοψεν ὁ γέρων, πᾶν ὅ,τι ἔχομεν προσφιλεστατον εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἐὰν μετὰ νὰ κατασταθῇ εὐτυχέστερα, θὰ ἀποθάνωμεν μετὰ τὴν παρηγορίαν ταύτην. Φεῦ! ναί, εἶπεν ἡ γραῖα κλαίουσα, εἶθε ὁ οὐρανὸς νὰ τῆ δώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Ἦλπιζον ὅτι ἡ προσφιλὴς αὕτη χεὶρ θὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἀλλὰ τὴν ἀγαπῶ περισσότερο ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴν μου.

Ἡ ἀφιξίς της τοὺς διέκοψεν. Εἰσῆλθε κρατοῦσα εἰς τὴν μίαν χεῖρα κἀθὼν πλήρη γάλακτος καὶ εἰς τὴν ἄλλην κἀνιστρον πλήρες καρπῶν ἀφοῦ τοὺς ἐχαίρετῃσεν μετὰ χάριτος ἤρχισε νὰ ἀσχολῆται εἰς τ' ἀφορῶντα τὴν οἰκίαν, ὡς ἐὰν οὐδεὶς ἐπρόσεχεν εἰς αὐτὴν. Κοπιάζεις πολὺ, ἀγαπητὴ μου κόρη, τῆ εἶπεν ἡ μαρκησία. Προσπαθῶ, κυρία, ἀπεκρίθη, νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κυρίων μου, οἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ σᾶς δεχθῶν ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερα. Θὰ ἔχετε, ἐξηκολούθησεν, ἐκτυλίσσουσα ἐπὶ τῆς τραπέζης ὕψασμα γουδροειδὲς πλὴν λευκότατον, θὰ ἔχετε γούμα λιτὸν καὶ ἀγροτικόν· ὁ ἄρτος οὗτος δὲν εἶναι βεβαίως ὁ καλλίτερος τοῦ κόσμου, ἀλλ' εἶναι πολὺ νόστιμος. Τὰ ὡὰ εἶναι πρόσφατα· τὸ γάλα καλὸν, οἱ δὲ καρποὶ τοὺς ὁποῖους συνέλεξα εἶναι οἱ μόνοι, οὓς δύναται τις νὰ ἔχη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Ἡ ἐπιτηδειότης, ἡ προσοχὴ, ἡ εὐγενὴς καὶ σεμνὴ συμπεριφορὰ, μεθ' ὧν ἡ θαυμαστὴ αὕτη ποιμενίς ἐξεπλήρου ὅλα τὰ χρεῖα τῆς φιλοξενίας, τὸ σέβας τὸ ὁποῖον ἐδείκνυε πρὸς τοὺς κυρίους της, πάντα ταῦτα ἐπλήρουν θαυμασμοῦ τὸν Κύριον καὶ τὴν Κυρίαν φονρόζην· μόλις κατεκλίθησαν ἐπὶ τῆς ἐκ καθαροῦ ἀχύρου κλίνης, τὴν ὁποίαν ἡ ποιμενίς εἶχε προετοιμάσει, εἶπεν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον. Τὸ συνάντημά μας εἶναι θαυμασίον· πρέπει νὰ ἀνακαλύψωμεν τὸ μυστήριον τοῦτο, πρέπει νὰ λάβωμεν μεθ' ἡμῶν τὴν κόρην ταύτην.

Περὶ τὰ χαράγματα εἰς τῶν ἀνθρώπων ὅστις εἶχε διέλθει τὴν νύκτα ἐπιδιορθῶν τὴν ἀμαξάν των, ἦλθεν νὰ τοῖς ἀναγγεῖλῃ ὅτι ἦτον εἰς καλὴν κατάστασιν. Ἡ κυρία φονρόζη πρὶν ἀναχωρήσῃ προσεκάλεσε τὴν ποιμενίδα καὶ τῆ εἶπεν. Δὲν θέ-

λω νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεώς σου, ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι ἀκούω, πᾶν ὅ,τι βλέπω κινεῖ τὸ πρὸς σὲ ἐνδιαφέρον μου. Βλέπω ὅτι τὸ θάρρος σὲ ὑψώνει ὑπεράνω τῆς δυστυχίας καὶ ὅτι κατώρθωσας νὰ συμβιβάσῃς τὰ αἰσθήματά σου πρὸς τὴν παρούσαν θέσιν σου· ἡ καλλονὴ καὶ αἱ ἀρεταὶ σου τὴν καθιστῶσι σεβαστὴν, ἀλλὰ δὲν σοὶ ἀρμόζει. Δύναμαι, ἀγαπητὴ ἄγνωστος, νὰ σοὶ παρέξω τύχην καλλιτέραν· ἡ ἐπιθυμία τοῦ συζύγου μου συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐδικήν μου. Κατέχω εἰς τὸ Τορίνον θέσιν ἀξιόλογον· μὲ λείπει μία φίλη, καὶ πιστεύω ὅτι θὰ φέρω ἐκ τῶν τόπων τούτων θησαυρὸν ἀνεκτίμητον, ἐὰν ἀποφασίσῃς νὰ μὲ συνοδεύσῃς. Ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὴν πρότασιν, ἀπὸ τὴν παράκλησίν μου ταύτην πᾶσαν ἰδέαν ταπεινώσεως· δὲν πιστεύω νὰ ἦσαι διὰ τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ προαίθεσίς μου μὲ ἀπατᾷ, προτιμῶ νὰ σὲ ὑψώσω ὑπεράνω τῆς γεννήσεώς σου παρὰ νὰ σὲ καταβιάσω αὐτῆς. Σοὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι θέλω νὰ προσλάβω φίλην. Ἄλλως τε μὴν ἀνησυχῆς διὰ τὴν τύχην τῶν καλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων· οὐδὲν θὰ παραλείψω πρὸς ἀποζημιώσιν των διὰ τὴν στέρησίν σου· τοῦλάχιστον θὰ ἔχωσι τὰ μέσα νὰ τελειώσουν ἀνέτως τὸν βίον των καὶ διὰ σοῦ θὰ λάβουν τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια τοῖς προσδιορίζω. Οἱ γέροντες, παρόντες εἰς τὴν ὀμιλίαν ταύτην, ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας τῆς μαρκησίας καὶ προσπίπτοντες εἰς τὰ γόνατα ἐξώρικίζον τὴν νέαν ἄγνωστον νὰ δεχθῆ τὴν γενναίαν προσφορὰν· τῇ παρίστων χύνοντες δάκρυα, ὅτι εὐρίσκονται εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου, καὶ ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν των θὰ ἔμενε μόνη, ἡ δὲ κατοικία των θὰ ἀπέβαινε δι' αὐτὴν φρικώδης ἐρημία. Ἡ ποιμενίς ἀσπαζομένη αὐτοὺς συνήνωσε τὰ δάκρυά της μὲ τὰ ἰδικὰ των. Εὐχαρίστησε τὸν Κ. καὶ τὴν Κ. Φονρόζη διὰ τὴν ἀγαθότητά των, διὰ τὸν τρόπον ὅστις τὴν καθίστα ὠραιότεραν. Δὲν δύναμαι, εἶπεν, νὰ δεχθῶ τὰς εὐεργεσίας σου. Ὁ οὐρανὸς προσδιώρισε τὴν θέσιν μου καὶ ἡ θέλησίς του ἐκπληροῦται· ἀλλ' ἡ ἀγαθότης σας ἐνεχαράχθη εἰς τὴν καρδίαν μου μὲ χαρακτῆρας ἀνεξαλείπτους. Τὸ σεβαστὸν ὄνομα Φονρόζη ἀπαύστως θὰ ἦ-
αι εἰς τὸ πνεῦμά μου. Μίαν μόνην χάριν

θὰ σὰς ζητήσω, εἶπεν, ἐρυθρίωσα καὶ καταβιάζουσα τοὺς ὀφθαλμούς της· ἐπιθυμῶ τὸ συμβᾶν τοῦτο νὰ μείνῃ εἰς αἰῶνιον σιωπὴν· ἄς ἀγνοῇ ὁ κόσμος πάντοτε τὴν τύχην μιᾶς ἀγνώστου, ἣτις θέλει νὰ ζήσῃ καὶ ἀποθάνῃ λησμονημένη. Ὁ Κ. καὶ ἡ Κ. Φονρόζη συγκεκινημένοι καὶ λυπούμενοι ἐπανελάβον χιλιάκις τὰς παρακλήσεις των· ἀλλ' ἡ Ἀδελὰϊς ὑπῆρξεν ἀμετάπειστος καὶ οἱ γέροντες, οἱ ὁδοιπόροι καὶ ἡ ποιμενίς ἀπεχωρίσθησαν μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου ὁ Κ. καὶ ἡ Κ. Φονρόζη εἶχον ὡς μόνην σκέψιν των τὸ συμβᾶν τοῦτο. Ἐνόμιζον ὅτι ὠνειρεύθησαν. Μὲ τὴν φαντασίαν πλήρη ἐκ τοῦ ῥωμαντικοῦ τούτου ἐπεισοδίου ἔφθασαν εἰς Τορίνον. Καθ' ὅλα δὲ τὰ φκινόμενα δὲν ἐτηρήθη ἐχεμύθεια. Τὸ γεγονός τοῦτο ὑπῆρξεν ἀνεξάντλητον ἀντικείμενον σκέψεων καὶ εἰκασιῶν. Ὁ νέος Φονρόζης παρῶν εἰς τὰς συνδιαλέξεις ταύτας οὐδεμίαν ἀπώλεσε λέξιν. Εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ἡ φαντασία εἶναι ζωηρὰ καὶ ἡ καρδία λίαν εὐαίσθητος· ἀλλ' ἦτον ἐκ τῶν χαρακτῆρων, ὧν ἡ εὐαισθησία δὲν φανεροῦται ἐξωτερικῶς. Πᾶν ὅ,τι ὁ Φονρόζης ἀκούει περὶ τῶν θεληγῆτρων, τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν δυστυχιῶν τῆς ποιμενίδος τῆς Σαβοΐας ἀνάπτει εἰς τὴν καρδίαν του σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν ἴδῃ. Πλάττει διὰ τῆς φαντασίας του τὴν εἰκόνα της, ἠνέχει ἀδιαλείπτως εἰς τὸ πνεῦμά του συγκρίνει μὲ αὐτὴν ὅ,τι βλέπει καὶ τὸ πᾶν ἐκλείπει ἐνώπιόν της. Ἄλλ' ὅσον ἡ ἀνυπομονησία του αὐξάνει, τόσο φροντίζει νὰ τὴν ἀποκρύπτῃ Ἡ ἐν Τορίνω διαμονὴ τῷ καθίσταται ἀπεχθής. Ἡ πεδιάς, ἣτις κρύπτει τὸ ὠραιότερον κόσμημα τοῦ κόσμου ἐλκύει ὀλόκληρον τὴν ψυχὴν του. Ἐκεῖ τὸν περιμένει ἡ εὐδαιμονία. Ἀλλὰ ἐὰν τὸ σχέδιόν του φανερωθῆ βλέπει τὰ μεγαλειότερα ἐμπόδια· δὲν θὰ συγκατατεθοῦν ποτὲ εἰς τὸ ταξιδεῖον τὸ ὅποιον μελετᾷ· εἶναι παραφροσύνη νέου, ἣς θὰ φθιθῶν τὰς συνεπειας. Καὶ ἡ ἰδία ποιμενίς πτοηθεῖσα ἐκ τῆς καταδιώξεώς του θέλει κρυφθῆ. Μεθ' ὅλας τὰς σκέψεις ταύτας, αἱ ὅποια ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὸν ἀπησχόλουν, ἀποφασίζει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πᾶν δι' αὐτὴν, νὰ ὑπάγῃ ὑπὸ τὸ ἔνδυμα

ποιμένος νὰ τὴν ζητήσῃ εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἢ νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἐκεῖθεν.

Γίνεται ἄφαντος· οὐδεὶς γινώσκει τί ἔγεινεν. Οἱ γονεῖς του, οἵτινες τὸν περιμένουν ἀνησυχοῦν κατὰ πρῶτον· ὁ φόβος των αὐξάνει καθημερινῶς. Ἀπατηθέντες εἰς τὰς προσδοκίας των κατακυριεύονται ὑπὸ θλίψεως· τὸ ἀνωφελὲς τῶν ἀναζητήσεών των κορυφώνει τὴν ἀπελπισίαν των. Μονομαχία, δολοφονία πᾶν ὅ,τι ἀπαίσιον, παρουσιάζεται εἰς τὰς σκέψεις των, καὶ οἱ δυστυχεῖς οὗτοι γονεῖς κλαίουσιν ἐπὶ τέλους τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ των, τῆς μόνης των ἐλπίδος.

Ἐνῶ ἡ οἰκογένειά του εἶναι βυθισμένη εἰς πένθος, ὁ Φονρόζης ὑπὸ τὸ ἔνδυμα βροσκοῦ παρουσιάζεται εἰς τοὺς κατοίκους τῶν γειτονικῶν χωριῶν τῆς πεδιάδος τὴν ὁποίαν πολὺ καλὰ τῷ εἶχον περιγράψει. Ἡ φιλοδοξία του ἐκπληροῦται· τῷ ἐμπιστεύονται τὴν φροντίδα ποιμνίου.

Τὰς πρώτας ἡμέρας τὸ ἀρίνει νὰ πλανᾶται κατὰ τὴν τύχην, προσέχων μόνον νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ μέρη ὅπου ἡ ποιμενίς ἔφερε τὰ ἰδικὰ της. Ἄς φεισθῶμεν τῆς δειλίας τῆς ὠραίας ἐρημίτιδος· ἐὰν εἶναι δυστυχῆς, εἶπεν, ἡ καρδία της ἔχει ἀνάγκην παραγορίας· ἐὰν ἔχη μόνον ἀποτροπὴν πρὸς τὸν κόσμον καὶ ἡ κλίσις ζωῆς ἡσυχου καὶ ἀθῶως τὴν κρατεῖ εἰς τοὺς τόπους τούτους, πρέπει νὰ δοκιμᾶζῃ στιγμὰς πλήξεως καὶ νὰ ἐπιθυμῇ συνκναστροφὴν τινά, ἣτις νὰ τὴν διασκεδάσῃ καὶ τὴν παραγορῇ. Ἄς τὴν ἀφῆσω νὰ ζητήσῃ τὴν ἰδικήν μου. Ἐὰν κατορθώσω νὰ τῆς τὴν καταστήσω εὐάρεστον ταχέως θὰ γείνη δι' αὐτὴν ἀνάγκη. Τότε θὰ ἐνοήσῃ τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς της. Τέλος ἰδοὺ εἴμεθα μόνον εἰς τὸν κόσμον καὶ θὰ κάμωμεν τὸ πᾶν ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον. Ἡ ἐμπιστοσύνη δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς φιλίας, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς φιλίας εἰς τὸν ἔρωτα βῆμα ἐν τῇ ἡλικίᾳ μας εἶναι πολὺ ὀλισθηρὸν. Καὶ ποῖα ἦτον ἡ ἡλικία τοῦ Φονρόζης ὅταν ἐσκέπετο οὕτως ὁ Φονρόζης ἦτο δεκαοκτὼ ἐτῶν! ἀλλὰ τριῶν μῆνῶν σκέψεις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀναπτύσσουν πολὺ τὰς ιδέας. Ἐνῶ κρυπτόμετο εἰς τὰς σκέψεις ταύτας, μὲ ὀφθαλμούς πλανωμένους εἰς τὴν πεδιάδα ἀκούει μακρῶς τὴν φωνὴν, ἣς τὰ θέλητρα τῷ εἶ-

χον ἐκθιᾶσει. Ἡ συγκίνησις τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπροξένησε ὑπῆρξε τόσοσιν ζωηρὰ ὅσον ἀπρόοπτος.

Ἐνταῦθα, εἶπεν ἡ ποιμενίς, ἐνταῦθα ἡ καρδία μου ἀπολαμβάνει τὸ μόνον ἀγαθὸν τὸ ὅποιον τῇ ὑπολείπεται. Ἡ θλίψις ἔχει ἡδονὰς διὰ τὴν ψυχὴν μου· προτιμῶ τὴν πικρίαν της ἀπὸ τὰς ἀπατηλὰς ἡδονὰς τῆς χαρᾶς.

Οἱ τόνοι οὗτοι διερρήγγουν τὴν καρδίαν τοῦ εὐαίσθητου Φονρόζης. Ποῖα δύναται νὰ ἦναι ἡ αἰτία τῆς θλίψεως, ἣτις τὴν κατατρέπει. Πόσον ἤθελεν εἶσθαι γλυκὺ νὰ τὴν παραγορήσῃ. Ἐλπίς γλυκυτέρα ταύτης δὲν ἡδύνατο νὰ κολακεύσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του. Ἐφοβήθη μὴν ἐκφοβίσῃ τὴν ποιμενίδα, ἐὰν ἐγκατελείπετο ἀπεριτκῆ πτωῖς εἰς τὴν ἀνυπομονησίαν τοῦ νὰ τὴν ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον καὶ διὰ πρῶτον φοράν τῷ ἦτον ἀρετὸν ὅτι τὴν ἤκουσε. Τὴν ἐπαύριον ἐπορεύθη πρὸς νομὴν καὶ ἀφοῦ παρετήρησε τὴν ὁδὸν τῆς ὁποίαν αὐτὴ εἶχε λάβει, ἐκάθησε εἰς τοὺς πρόποδας βράχου τινὸς ὅστις τὴν προτεροῖαν ἐπανελάμβανε τοὺς ἤχους τῆς παθητικῆς ἐκείνης φωνῆς. Ἐλησθῆναι νὰ προσθέσω ὅτι ὁ Φονρόζης ἔχων τὴν ὠραιότεραν μορφήν τοῦ κόσμου ἤγωνε πλεονεκτικῶς, τὰ ὅποια δὲν παραδέσκει ἡ εὐγενὴς νεολαία τῆς Ἰταλίας. Ἐπαιξε τὸν αὐτὸν ὡς ὁ περιφθιμος Βεζούτζιος τοῦ ὁποῦ ὑπῆρξεν μαθητῆς καὶ ὅστις ἐλαυμάζετο τότε ὑπ' ὅλης τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Ἀδελὰϊς βελῶς παραδεδωμένη εἰς τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις της ἐσιώπα εἰσέτι, καὶ μετ' αὐτῆς καὶ ἡ Πηλῶ. Ἀφῆρις ἡ σιωπὴ διακόπτεται ἀπὸ τοὺς παθητικὸς ἤχους τοῦ αὐτοῦ τοῦ Φονρόζης. Οἱ ἄγνωστοι οὗτοι τόνοι διήγειρον εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Ἀδελὰϊδος ἐκπληξὴν μεμιγμένην μετὰ τρόμου. Οὐδέποτε εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ τοὺς φύλακας τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου πλανωμένων ποιμνίων ἢ τοὺς ἤχους ποιμνικῶν συρίγγων. Ἀκίνητος καὶ προσεκτικῶς ζητεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν νὰ ἀνακαλύψῃ τίς ὁ καταρτιζὼν τόσοσιν μεγαλειᾶς συμφωνίας. Παρατηρεῖ μακρὰν νέην τινὰ βροσκὸν καθήμενον εἰς τὸ κοίλωμα βράχου παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποῦ ἔβρασκε τὸ ποιμνίον του. Πλησιάζει νὰ τὸν ἀκούσῃ καλλιτέρον.

«Ίδείτε, έσκέπτετο, τί κάμνει μόνον τὸ ένστικτον τῆς φύσεως! Ἡ ἀκοή ὑποδεικνύει εἰς τὸν βοσκὸν τοῦτον ὅλας τὰς λεπτότητας τῆς τέχνης. Εἶναι δυνατόν νὰ δώσῃ τις καθαρωτέρους ἤχους! Ὅποια λεπτότης εἰς τὰς στροφάς! Ὅποια ποικιλία χρωματισμοῦ! Ἄς λέγουν ἔπειτα ὅτι ἡ καλαισθησία δὲν εἶναι δῶρον φυσικόν.» Ἄφ' οὔτου ἡ Ἀδελαῖς κατόκει τὴν ἔρημον ταύτην, πρῶτην φοράν ἡ θλίψις τῆς διακοπεῖσα ἐξ εὐχαρίστου διασκεδάσεως παρέδιδε τὴν ψυχὴν τῆς εἰς τὴν γλυκεῖαν συγκίνησιν τῆς τέρψεως. Ὁ Φονρόζης, ὁστις τὴν εἶδε νὰ πλησιάσῃ καὶ νὰ καθήσῃ διὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ, προσεποιήθη ὅτι δὲν τὸ παρετήρησεν. Ὁφελήθει τῆς στιγμῆς τῆς ἀναχωρήσεώς τῆς, ἐκάνονισε τὸν δρόμον τοῦ ποιμνίου του εἰς τρόπον ὥστε νὰ συναντηθῶσι ἐπὶ τῆς κατωφερείας τοῦ λόφου ὅπου διεσταυροῦτο ἡ πορεία των. Ἐπίψας ἐν μόνον βλέμμα ἐπ' αὐτῆς ἐξηκολούθησε τὴν ὁδὸν του ὡς ἐν δὲν ἐφρόντιζε ἢ μόνον διὰ τὸ ποιμνίον του· ἀλλὰ τὸ βλέμμα τούτο ὀπόσας χάριτας διέτρεξεν! Ὅποιοι ὀφθαλμοί, ὁποῖον ἐξαισίον στόμα! οἱ χαρακτῆρές τῆς, οἱ τόσον εὐγενεῖς καὶ τόσον συμπαθητικοὶ ἐν τῷ μαρσαμῷ των, ὀπόσον θελκτικώτεροι ἤθελον εἶσθαι ἐάν ὁ ἔρως τοὺς ἐξωργόνει! ἐφαίνετο ὅτι ἡ λύπη μόνη εἶχε μαράνει εἰς αὐτὸ τὸ ἔαρ των τὰ ῥόδα τῶν ὠραίων τῆς παρεῖων· ἀλλὰ ἐξ ὅλων τῶν θελημάτων τῆς, τὸ συγκινήσαν αὐτὸν περισσότερον ἦτον ἡ εὐγενὴς κομψότης τοῦ ἀναστήματος καὶ βελτισματός τῆς. Βλέπων τις τὴν εὐκαμψίαν τῶν κινήσεών τῆς, ἐνόμιζε ὅτι ἐβλεπε νέαν κέδρον τῆς ὀποίας ὁ εὐθύς καὶ εὐλύγιστος κορμὸς κάμπτεται μαλθακῶς ὑπὸ τοῦ ζεφύρου. Ἡ εἰκὼν αὕτη τὴν ὀποῖαν ὁ ἔρως ἐνετύπωσε μὲ χαρκατῆρας φλογερούς εἰς τὴν μνήμην του κατακυρίευσε πάσων τὴν διάνοιάν του. Ἦόσον ἀσθενῶς μὲ τὴν ἐξωγράφισαν, ἔλεγε, τὴν ἄγνωστον ταύτην ἐπὶ τοῦ κόσμου καλλονῆν, τοῦ ὀποῖου διακαίουται τὸν θαυμασμόν· καὶ ἐν τούτοις κατοικεῖ εἰς τὴν ἔρημον καὶ σκέπεται ὑπὸ καλύβην· ἐκείνη, ἣτις ἔπρεπε νὰ βλέπῃ βασιλεῖς εἰς τὰ γόνατά τῆς, νὰ καταγίνεται βίσκουσα ἐν ἄθλιον ποιμνίον. Ὑπὸ ποῖα ἐνδύματα ἐσφραγίσθη ἐνώπιόν μου!

τὰ πάντα καθωραΐζει καὶ οὐδὲν ἀμαυρόνει τὴν ὠραιότητά τῆς. Καὶ ὅμως ὀποῖα ζωὴ διὰ σῶμα τοσοῦτον λεπτοφυές! τροφή χυδροειδῆς, κλίμα ἄγριον καὶ ἄχυρον διὰ κλίνην! Μέγιστε Θεέ! καὶ διὰ ποῖον λοιπὸν ἔγειναν τὰ ῥόδα; Ὡ θὰ τὴν ἀπομακρύνω τῆς δυστυχούς καὶ ἀναξίας δι' αὐτὴν ταύτης καταστάσεως. Ὁ ὕπνος διέκοψε τὰς σκέψεις ταύτας, ἀλλὰ δὲν ἐξήλειψε καὶ τὴν εἰκόνα τῆς. Ἡ Ἀδελαῖς ἀφ' ἐτέρου ἐπαισθητῶς ἐκπλαγεῖσα ἐκ τῆς νεότητος καὶ καλλονῆς τοῦ Φονρόζης δὲν ἔπαυσε θαυμάζουσα τὰς ἰδιοτροπίας τῆς τύχης. Ποῦ συνήνωσε, ἔλεγε, ἡ φύσις τόσα πλεονεκτήματα καὶ τόσα θέλητρα. Πλὴν φεῦ! τὰ δῶρα ταῦτα τὰ σήμερον ἀνωφελῆ δι' αὐτὸν θὰ ἀπετέλουν ἴσως τὴν δυστυχίαν του εἰς ὕψηλότεραν κοινωνικὴν θέσιν. Ὅποια δυστυχήματα δὲν προξενεῖ ἡ καλλονὴ εἰς τὸν κόσμον! Ἀλλοίμοιον! ἐγὼ πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποδίδω ἀξίαν τινὰ εἰς τὴν καλλονὴν! Ὁλιβερωτατὴ σκέψις κατέπνιξε εἰς τὴν ψυχὴν τῆς τὴν εὐχαρίστησιν τὴν ὀποῖαν ἤσθάνθη· μετημελήθη διότι ὑπῆρξεν εὐαίσθητος καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ ὑπάρξῃ πλέον. Τὴν ἐπαύριον ἐνόμισεν ὁ Φονρόζης ὅτι ἡ ποιμενὶς τὸν ἀπέφευγε καὶ περιέπεσε εἰς θανάσιμον θλίψιν. Μὴν ὑποπτέθη τὴν μεταμόρφωσιν μου; ἐσκέπτετο, μὴ ἐπροδόθην ὁ ἴδιος; Ἡ ἀνησυχία αὕτη τοσοῦτον τὸν ἀπασχόλησεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ὥστε παρεμέλησε τὸν αὐλὸν του. Ἡ Ἀδελαῖς δὲν ἦτο τόσον μακρὴν ὥστε νὰ μὴν τὸν ἀκούσῃ καὶ ἡ σιωπὴ του τὴν ἐξέπληξε· ἤρχισε ἡ ἴδια νὰ ψάλλῃ.

«Μοὶ φαίνεται ὅτι πᾶν τὸ περικυκλοῦν ἀμε συμμερίζεται τὴν θλίψιν μου. Τὰ ἄπτηνὰ ἐκφέρουν θλιβεράς φωνάς, ἡ Ἠχώ «μοὶ ἀπαντᾷ διὰ τῶν παραπόνων τῆς, οἱ ἀζέφυροι στενάζουν μετὰ τὸ φυλλῶματος, ὁ φλοῖσθος τοῦ ῥύακος μιμεῖται «τοὺς στεναγμούς μου» νομίζει τις ὅτι ὑρέουν δάκρυα.»

Ὁ Φονρόζης συγκινήθεις ἐκ τοῦ ἄσματος τῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴν ἀνταποκριθῇ. Οὐδέποτε ὑπῆρξεν συμφωνία ὠραιότερα τῆς τοῦ αὐλοῦ καὶ τῆς φωνῆς τῆς Ἀδελαῖδος. Ἰσ! οὐρανέ! ἔλεγεν αὕτη, μήπως εἶναι μαγεία! δὲν τολμῶ νὰ πιστεύσω

τὴν ἀκοήν μου. Δὲν εἶναι ποιμὴν, εἶναι Θεὸς τὸν ὀποῖον ἀκούω· τὸ φυσικὸν αἴσθημα τῆς ἀρμονίας δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τοιαύτας συμφωνίας; Ἐνῶ δ' ἐσκέπτετο οὕτως, μελωδία ἀγροτικὴ ἢ μᾶλλον θεῖα ἀντήχησεν εἰς τὴν κοιλάδα. Ἡ Ἀδελαῖς ἐπίστευσε ὅτι βλέπει πραγματοποιούμενα τὰ θαύματα, τὰ ὀποῖα ἡ ποίησις ἀποδίδει εἰς τὴν μουσικὴν, τὴν ἔξοχον αὐτῆς ἀδελφὴν. Συγκεκριμένη, τεταραγμένη δὲν ἤξευρε ἐάν πρέπη νὰ ἀποφύγῃ ἢ νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν μαγείαν ταύτην. Ἀλλὰ παρετήρησεν ὅτι ὁ ποιμὴν συνήθροϊζε τὰ πρόβατά του διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν καλύβην του. Ἀγνοεῖ, ἔλεγε, τὸ θέλητρον τὸ ὀποῖον οὗτος πέριξ του διαχέει· ἡ ἀθῶα ψυχὴ του δὲν γνωρίζει τὴν ματαιότητα καὶ δὲν περιμένει οὐδὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐπαίνους τοὺς ὀποῖους τῷ ὀφείλει. Τοιαύτη εἶναι ἡ δύναμις τῆς μουσικῆς· εἶναι τὸ μόνον πλεονέκτημα τὸ ὀποῖον ἀπολαμβάνει τις μόνος· ὅλα τὰ ἄλλα ἀπαιτοῦν μάρτυρας. Τὸ οὐράνιον τούτο δῶρον παρεχωρήθη εἰς τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν ἀθωότητά του· εἶναι ἡ ἀγνοτέρα διασκεδάσις. Φεῦ! εἶναι τὸ μόνον ἀγαθὸν τὸ ὀποῖον μοὶ ὑπολείπεται καὶ θεωρῶ τὸν ποιμένα τούτον ὡς νέαν ἡχώ, ἀνταποκρινομένην εἰς τὴν θλίψιν μου.

[Ἐπεται τὸ τέλος]

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ τῆς Κυρίας Μ. Α.

ΕΚΔΙΚΗΕΙΣ ΟΘΩΜΑΝΙΔΟΣ

[Mme Olympe Andouard]

Ἡ Νίτζα εἶχε νυμφευθῆ εὐγενῆ συνταγματάρχην, ὃν ἐλάτρευε, διότι τῇ ἀληθείᾳ ἦτο ὠραιότατος νέος. Οὗτος κατ' ἀρχὰς ἐφαίνετο τρυφερώτατος σύζυγος, ἀλλ' ἐπειδὴ γενικῶς παρὰ τοῖς ἀνδράσιν ἡ σταθερότης δὲν εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα ἀρετὴ, πολὺ δ' ὀλιγώτερον παρὰ τοῖς Τούρκοις, οὔτινες οὐδὲ φαντάζονται τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, συνειθισμένοι νὰ δοξάζωσιν ὅτι οὐδὲν φυσικώτερον τοῦ ἀγαπᾶν σήμερον τὴν γυναῖκα ταύτην καὶ αὐριον ἄλλην, χωρὶς νὰ νομίζωσι ὅτι πράττουσιν ἔγ-

κλημάτι πρὸς τὴν ἀφοσιωθείσαν εἰς αὐτοὺς γυναῖκα, ὁ συνταγματάρχης μετὰ διετῆ συμβίωσιν, κατελήθη ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν του. Φθισόμενος δὲ τὰς ἐριδὰς ἂς ἡ πράξις αὕτη ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἠγόρασε μίαν δούλην καὶ τὴν ἐνυμφεύθη. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὴν φέρῃ οἴκαδε, ἐνεκατέστησεν αὐτὴν εἰς ἐξοχικὴν τινα οἰκίαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου. Ἄν καὶ ἐκρυψε τὸν δεύτερον τούτον γάμον ἀπὸ τὴν σύζυγόν του, αὕτη ὅμως τὸν ἐνόησε ἐκ τε τῶν Ὁλιβερωῶν προαισθημάτων τῆς καρδίας τῆς καὶ ἐκ τῶν συνεχῶν ἀπουσιῶν τοῦ συζύγου τῆς. Κατασκοπέυσα δ' αὐτὸν ἔμαθεν ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἀλήθειαν. Τότε φλογερὸν ζηλοτυπίας πῦρ ἀνήθη ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς, εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπῆλθον τὰ ἀποτροπαιότερα σχέδια.

Εἶχε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς γραῖαν Αἰθιοπίδα ἀφωσιωμένην αὐτῇ ψυχῇ τε καὶ σῶματι· διότι ἡ Νίτζα ἐφάνη πάντοτε πρὸς αὐτὴν ἀγαθὴ καὶ συμπαθητικὴ. Ἀλλ' ὅσον ἠγάπα τὴν κυρίαν τοσοῦτον ἀπηχθάνετο τὸν κύριόν τῆς ὅστις εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐδεικνύετο σκληρὸς πρὸς αὐτὴν καὶ δυστροπος. Ὅθεν ἐπωφελήθεισα τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ἀντὶ νὰ καταπνύῃ τὴν παρωργισμένην κυρίαν τῆς καὶ προτρέψῃ αὐτὴν εἰς ὑπομονὴν, διερέθιζε τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀγανάκτησίν τῆς.

Ἡμέραν τινα ὁ συνταγματάρχης ἐπαυλήθη εἰς τὴν οἰκίαν του μετὰ ὀκταήμερον ἀπουσίαν. Ἡ Νίτζα ἐγνώριζεν ὅτι εἶχε διέλθει τὴν ἐβδομάδα ταύτην, οὐχὶ εἰς ὑπηρεσίαν ὡς αὐτὸς ἔλεγεν, ἀλλὰ παρὰ τῇ ἄλλῃ σύζυγῳ του· ἐν τούτοις ἐφάνη λίαν περιποιητικὸς πρὸς αὐτὴν, ἐδείκνυσε μετ' αὐτῆς ἣτις ὑποκρύπτουσα τοὺς σκοπούς τῆς, ἐδείχθη πρὸς αὐτὸν ἐπίσης χαριστάτη.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἤρχισε νὰ καπνίζῃ· ἐπιεν ἐν καὶ μετὰ τούτου δεύτερον ποτήριον καφὲ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ σύζυγός του οὐδὲν ἔπιε.

Μετ' ὀλίγον τὰ βλέφαρά του κατέστησαν βαρέα, αἱ ιδέαι του ἐθροβήθησαν καὶ ἐκοιμήθη βαθύτατον ὕπνον. Τότε ἡ σύζυγος ἤνοιξεν ἡσύχως τὴν θύραν, καὶ ἡ δούλη εἰσελθούσα ἐκλείσε μετὰ προσοχῆς αὐ-

τήν. Ἀμφότεραι ἐπροχώρησαν πρὸς τὸν συνταγματάρχην καὶ ἔρριψαν βλοσυρὰ κατ' αὐτοῦ βλέμματα. Ἐκεῖνος δ' ἐκοιμάτο ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τοῦ νυκτωτικοῦ (ὅπερ περιεῖχεν ὁ καφὲς ὃν εἶχε πῖει) καὶ ἐφαίνετο ὄνειρευόμενος ἡδέα ὄνειρα, διότι τὸ στόμα του ὑπενόηγετο ὅπως προφέρῃ τὰς λέξεις ταύτας :

— Ἀγαπητὴ μου Ἰσμὰ, σὲ ἀγαπῶ.

Ἡ Νίτζα ἀκούουσα τὸ ὄνομα τῆς ἀντιζήλου της, ὠχρίασεν ἐκ λύσσης.

— Εἰς τὸ ἔργον! Τζιγγανιά, εἶπεν.

Ἡ Αἰθιοπίς ἔδωσε διὰ σχοινίου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ κυρίου της, ἐνώθ' ἡ σύζυγός του λαβοῦσα λιχνίαν ἐφώτισε τὸ δωματίον. Ἐπειτα ἡ Αἰθιοπίς ἐκβαλοῦσα ξυρᾶριον ἐκ τοῦ κόλπου της ἐκοψε τὸν τράχηλον τοῦ δυστυχοῦς, ὅστις ἐξέβαλε πεπνιγμένον στεναγμόν. . . ἐρρόγγασε. . . καὶ ἐξέπνευσε.

Μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην, ἣτις ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ, αἱ δύο γυναῖκες ἐγκαταλείψασαι τὸ μέρος τοῦτο διηυθύνθησαν πρὸς τὸν κοιτῶνα τῆς Νίτζης, ἣτις χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν ἔλαβε βαρὺ θυλάκιον ὅπερ ἐνεχείρισεν εἰς τὴν Αἰθιοπίδα λέγουσα αὐτῇ:

— Ἀναχώρησον καὶ ἔσθ' φρόνιμος.

Μετὰ ταῦτα ἡ Νίτζα ἐκοιμήθη ἡσύχως.

Τὴν ἐπαύριον, ὅταν οἱ ὑπρέται εἰσελθόντες ἐξέβαλον κραυγὰς τρόμου, τρέξασα καὶ αὐτὴ συνήνωσε τὴν λύπην της μετὰ τὴν τῶν ἄλλων.

Ἡ Νίτζα εἶχε συμφωνήσει μετὰ τῆς γραιάς Αἰθιοπίδος ὅπως ἀνχωρήσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ οὕτω σωθῇ μὲν αὐτὴ ἐκ τῆς καταδιώξεως τοῦ νόμου, διὰ δὲ τῆς φυγῆς της τὸ ἔγκλημα νὰ ἀποδοθῇ εἰς μόνην τὴν δούλην αὐτῆς καὶ οὕτω ἡ Νίτζα ν' ἀποφύγῃ τὴν τιμωρίαν.

Ἀλλὰ δὲν συνέβη οὕτω, διότι ἡ Αἰθιοπίς συλληφθεῖσα καὶ τεθεῖσα εἰς τὰ βασανιστήρια ὡμολόγησε τὰ πάντα.

Ἴδού δὲ πῶς ἐν Τουρκίᾳ ἐνηργεῖτο καὶ ἐεργεῖται ἔτι σήμερον ἐν μέρει ἡ ἀνάκρισις. Θέτουσι τοὺς κατηγορουμένους εἰς στενότατα δωμάτια ἐντὸς τῶν ὁποίων δὲν δύναται οὔτε νὰ καθήσωσιν οὔτε νὰ πλαγιάσωσιν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ 36 ἢ 48 ὥρας ἐμποδίζουσιν αὐτοὺς νὰ κοιμηθῶσιν.

Ὅταν δὲ τοὺς ἴδωσι βεβαρυμένους ὑπὸ τοῦ ὕπνου τινάσσουσιν αὐτοὺς τοσοῦτον ἰσχυρῶς ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐλπίσωσι τὴν ἐλαχίστην ἀνάπαυσιν. Ἐκ τούτου ἀναγκάζομενοι ἐξομολογοῦνται τὰ πάντα ὅπως δυνήθωσι νὰ κλείσωσι τοὺς ὀφθαλμούς των. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὴν Αἰθιοπίδα. Βασανισθεῖσα καθ' ἃν τρόπον εἶπομεν διηγήθη λεπτομερῶς τὴν ἀνωτέρω πράξιν.

Ὁ Νόμος ἐν τούτοις ἂν τις ἠκολούθει αὐτὸν κατὰ γράμμα, δὲν ἤθελεν ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου εἰς τὴν σύζυγον, ἣτις διετέλεσεν ὡς ἀπλοῦς θεατῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ συνταγματάρχης ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων γυναικῶν, ἡ Νίτζα ὡς καὶ ἡ Αἰθιοπίς κατεδικάσθησαν εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἐκτελέσεως παρετηρήθη καθήμενος πολὺ πλησίον τοῦ θύματος Ἕλληνας τις ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου» ὅστις μετὰ μεγάλης ἡσυχίας ἐσχεδιογράφει τὸ σῶμα τῆς δυστυχοῦς Νίτζης κυμα νόμιμον εἰς τὸν ἀέρα ἐν τῷ μέσῳ τῶν σπασμῶν τῆς ἀγωνίας. Λέγουσιν ὅτι ὁ Ἕλληνας οὗτος μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτησε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν βίον αὐτοκτονήσας.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

ΣΠΤ. Ν. ΜΠΟΥΦΙΑΗΣ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ο ΓΟΡΓΟΣ ΙΕΡΑΞ*

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ἰ π ὀ

ΑΔΕΞ. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

Τὸ μέγα βλέπετε νερὸν
καὶ τὰς σκιὰς τὰς αἰωνίας ;

*) Σ. Σ. Τὸ παρὸν ποίημα δοθὲν εἰς τὸν περιτυπὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν ἐξετιμήθη ὡς ἀπὸ τινος συμβάνει, λ' ἂν κακῶς ὑπὸ τῶν κριτῶν, οἵτινες καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν κατ' εἶ-

Τίς εἶν' ἐκεῖ ὁ νεανίας
ὅστις τὴν κόμην μὲ πτερὸν
κοσμεῖ, καὶ μ' ἐρυθρὰς ταινίας ;

Ἰέρ α ξ λέγεται γοργός.
καλῶς τὸν εἶχον ὀνομάσει.
Ὅποταν τρέξ' εἰς πυκνὰ δάση
ὁ ἀνεμόπους κυνηγός,
τίς δύναται νὰ τὸν προφθάσῃ ;

Τρέπεται μάτην εἰς φυγὴν
ἢ ἔλαφος, ἂν τὴν διώκῃ
κ' εἰς πρώτην πάντοτε πληγὴν
τὸν βουβάλον ῥίπτ' εἰς τὴν γῆν
ἢ στίβαν τῶν Ἰοχ α μ ὶ κ κ.

Εἰς τὴν ὄσφυν ἐπὶ τιμῇ
δὲν ἔχει κόμας κρεμαμένας.
Δὲν ἀγαπᾷ νὰ πολεμῇ
ἀνθρώπους· δὲν φρονεῖ,
εἰμὴ πάνθηρας, ἀρκτους καὶ ὑάινας.

Ἄλλ' ἤδη πῶς ἐν σιωπῇ
ὠχρὸν τὸ μέτωπόν του κλίνει ;
Τὸ τόξον του πρὸς τί ἀφήνει ;
Τὸ κῦμα τοῦ Μισσισιπῆ
πρὸς τί τὰ δάκρυά του πίνει ;

Ἐκεῖ μακρὰς θρηνεῖ στιγμὰς
καὶ οὐδὲ ν' ἀναβλέψῃ θέλει.
Πλησίον του, ἀργὰ τὰ βέλη
προκαλεῖ μάτην ἢ κεμὰς
καὶ τῶν βουβάλων ἢ ἀγέλη.

Παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ πολὺ,
εἰς τ' ἀτελεύτητα πεδία,
κόρη δὲν ἔθαλλε καμμία
εὐχαρὶς τόσον καὶ καλὴ
ὅσον ἡ νέα Ἰοχ α ῖ α.

Τὸ σῶμά της ἦν ἀπαλόν.
Τὰ ἡμικάλυπτά της κάλλη

δοι κατὰταξίν του ἐδυσκολεύθησαν. Ὁ ἐξοχος ποιητὴς παραδοῦς αὐτὸ εἰς τὴν δημοσιότητα ἠθέλησε νὰ κρυβθῇ ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς ἀνωθυμίας. Ἀλλὰ τίς ἀναγνοῦς μίαν μόνην στροφὴν τοῦ Γοργοῦ Ἰέρ α κ ος δὲν ἀνακαλύπτει τὸν θαυμασίον ἐκείνον κλάσμον ὅστις ἐτεχνούργησεν τὸ περὶ τὴν στιχουργικὴν τελειότητα καὶ τὸ κάλλος τῆς ποιήσεως ἀπαράμιλλον Λυρικὸν ἔπος «Τὸν Πλοῦν τοῦ Διονύσου ;»

ἐκόσμει ὄρμος κογχυλῶν
τὸ στόμα της τὸ τρυφηλὸν
γλυκὰ φιλήματα προῦκάλει.

Εἶχε τὸ βλέμμα ζωηρὸν,
πλὴν καὶ γλυκὸν ὡς τῶν κεράδων·
αὐλὸς ἦν ἡ φωνὴ της ἄδων,
καὶ τὴν ἠτένιζεν ἐρῶν
ὁ κυνηγὸς τῶν πεδιάδων.

Ἐκτοτε θάλλων, φωτεινὸς
ἀνέλαμψεν αὐτοῦ ὁ βίος.
Στενὸς τῷ ἦτο' ὁ οὐρανός·
ἠγάπα κ' εἶδε προφανῶς
πῶς ἠγαπᾶτο παρομοίως.

Κοινὰ τοῖς ἦσαν κ' αἱ εὐχαί
καὶ πᾶσά των ἐπιθυμία·
κοινὴ καὶ λύπη κ' εὐθυμία,
κ' ἦσαν αἱ δυο τῶν ψυχῶν
καθὼς ἂν ἦτον ψυχὴ μία.

Πρὸς τὸν πατέρα της ἐλθὼν,
καπνίσας σύριγγα εἰρήνης,
δορὰς καὶ ἄλλων ἀγαθῶν
φόρον τῷ ἔφερε, πλοῦν
θερμῶς τὰ θέλγητρα ἐκείνης.

Καὶ ὁ πατὴρ μετὰ χαρᾶς
ἐδέξατο παρὰ τοῦ νέου
καὶ τῶν θηριῶν τὰς δορὰς
καὶ τὰς λοιπὰς του προσφορὰς,
τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ὑμεναίου.

Μέλη ἀκούονται μακρὰν,
Ἄλλ' εἶναι θρηνοὶ πεπνιγμένοι
ἀσθμαζίνων ὁ μνηστὴρ προσμένει
τὴν φέρουσι, . . . πλὴν φεῦ! νεκρὰν,
τὰ στήθη κόπτουσαι παρθένοι.

Τὴν ἐθήκαν εἰς ἀπαλὰ
δέρματα ἀρκτων καὶ καστόρων,
τοῦ φίλου θηρευτοῦ της δῶρον·
μ' ἄνθη τὴν ἔρραναν πολλὰ
κ' ἐπέχυσαν δακρύων φόρον.

Εἰς τὴν χελὴν τοῦ ποταμοῦ
τὴν ἐθαψάν παρὰ τὸ βέδυμα,
κ' εἶπον στενάζοντες ὁμοῦ,
α' Ἐδῶ εἰς ἔρημα κοιμοῦ.
Ὅσ' ἀφρουρῇ τὸ Μέγα Πνεῦμα.»

Θρηνῶν ὁ νέος ἐν σιγῇ
δι' ὄλης κεῖται τῆς ἡμέρας
ὅπου τοῦ τάφου τῆς ἡ γῆ.
Ἐκεῖ τὸν βλέπει ἡ αὐγὴ,
Ἐκεῖ τὸ ἄστρον τῆς ἐσπέρας.

Τὸ βρόπαλόν του ἀδρανὲς
εἰς ἄτονον τὴν χεῖρα φέρει·
σβεστὸν τὸ βλέμμα περιφέρει
εἰς τὸ κενὸν τὸ ἀχανές,
κ' ἐνόησε αὐτὰ προφέρει.

Ἀεσβέσθη τὸ γλυκύ μου φῶς,
καὶ εἰς τὸ χῶμ' αὐτὸ ὑπνώτει·
τυφλὸς πλανῶμαι εἰς τὰ σκότη.
μένω ἀνάληγτος, κωφός,
ὅταν καλῶσι θήρας κρότοι.

Ὁ ἥλιος εἰς οὐρανὸν
ἐὰν ἢ δὴ ἢ ἀνατέλλει,
ἀν σβύνουν τ' ἄστρα, τί μὲ μέλλει;
Ἰδῶ θὰ κείτωμαι θρηνῶν·
σὲ μόνην ἢ ψυχὴ μου θέλει.

Ἐπίστρεψον. Ἄλλ' ὄχι. Σὺ
ἀπῆλθες, φεῦ! ὅπου πλουσία
ἢ νάρδος θάλλει κ' ἢ κασσία,
ὅπου ἢ λίμν' εἶν' ἢ χρυσῆ
καὶ τῶν μακάρων τὰ νησία.

Ἐἰς τὸν χειμῶνα ζῶ πενθῶν,
σὺ δ' εἰς ἀένναον τὸ θέρος·
θέλω ἐκεῖ κ' ἐγὼ ἐλθῶν
νὰ λησμονῶ τὸ παρελθόν,
νὰ μ' ἦνε πᾶς ὁ βίος ἔρως.»

Ὡς εἶπε, κ' εἰς τὸ Μέγα Ὄν
εὐχὴν ἀνέπεμψε τὸ πρῶτον·
κ' ἐνῶ ἐκάλυπτε χιῶν
τοὺς γυμνοὺς κλάδους τῶν δρυῶν,
πρὸς τὸν θερμὸν ἐστράφη νότον.

Τὸ βαρὺ βρόπαλον κινῶν,
φρέτραν ἔχων εἰς τὸν ὦμον,
μετὰ τῶν δῦο του κυνῶν
διὰ πεδίων ἀχανῶν
διήλθε παγετώδη δρόμον.

Ἄλλὰ τὸ ψῦχος βαθμηδὸν
ἐλύθη μετὰ τῆς χιόνος·
τριγμῆς ἠκούσθη χελιδνός·

ἔστρωσε χλόη τὴν ὁδόν,
κ' ἔθαλλον ἄνθη τοῦ λειμῶνος.

Χρυσῆ ἀνέτελλεν αὐγὴ,
δρόσον ἐστάλαζον οἱ κλάδοι·
ἦτον ὡς σμάραγδος ἡ γῆ,
κ' εἰς φωλεὰν ἀνθοπαγῆ
πτηνὸν ὠραῖον ἐκελάδει.

Τὴν πεδιάδα πλὴν ἀφείς,
πρὸς λόφον ὤρμησε νὰ δράμη,
ὅπου σκιαὶ ἀμφιλαφεῖς,
καὶ ὅπου ἐπὶ κορυφῆς
Ἰνδοῦ ὑψοῦται βιγούαμη. *)

Καὶ πρὸ τῆς θύρας προχωρεῖ,
εἰς χεῖρας ῥάβδον μακρὰν φέρων,
ὠχρὸς καὶ βαθυπώγων γέρων.
Θηρίων δέρματα φορεῖ
καὶ προσφωνεῖ τὸν νέον χαίρων.

«Χαῖρε, ὁ νέος θηρευτῆς,
καὶ εἴσελθε θηρῶν, τῷ λέγει.
Διὰ τῆς θύρας μου αὐτῆς
εἰσῆλθ' ἐκείνη, ἦν ζητεῖς,
καὶ τὴν ἐδέχθη αὐτ' ἢ στέγη.

Ν' ἀναπαυθῆ ἐπὶ μικρὸν
εἰς τοῦτο ἔμεινε τὸ ὄρος,
καὶ πρὸς τὴν χώραν τῶν νεκρῶν
πάλιν τὸν δρόμον τὸν μακρὸν
ἀνέλαβεν ἢ ὁδοιπόρος.»

Καὶ μειδιάσας εὐμενῶς
ἀνέτεινε τὴν βρακτιρίαν
καὶ γῆν τῷ ἔδειξεν ὀλβίαν,
ἦν καταστίλθων οὐρανὸς
ἐφώτιζε πρὸς μεσημβρίαν.

«—Τὰς πεδιάδας τὰς καλὰς,
τὰ ρεῖθρα βλέπεις τῶν ὑδάτων,
καὶ ὅπου θάλλει ἐναλλάττων
χλοερὸς λόφος καὶ κοιλάς;
Ὁ τόπος εἶνε τῶν πνευμάτων.

Ἐκεῖ ἡ κόρη κατοικεῖ,
εὐδαίμων, πλὴν καὶ τεθλιμμένη·
τὸ βῆμα στρέψον πρὸς ἐκεῖ·
οὐδὲν τῆ φαίνεται γλυκὺ
ἐν ὄσῳ σοῦ μακρὰν προσμένει.

*) Καλύθη.

Ἐπίθετες ταῦτα τὰ πτερὰ,
τὰς πῆρας σου τὰς δερματίνας·
τὸ τόξον ἄφες καὶ τοὺς κύνες.
Ἀνθρώπου σῶμα δὲν περᾶ
ποτὲ εἰς τὰς μονὰς ἐκείνας.»

Ὁ νέος τότε καταβείς
τὸ γῆινον αὐτοῦ φορτίον,
πρὸς νότον ὤρμησεν εὐθύς,
κ' ἐφέρετο, ὡς πτερωθεῖς,
ἐπὶ λιμνῶν κ' ἐπὶ πεδίων.

Ἐτρεχεν ὡς νὰ μὴ πατῆ,
ὡς βαίνων διὰ τῶν ἀέρων·
κ' οἱ βράχοι ἔκλινον βατοὶ
ἐμπρὸς του, ὡς ἐὰν αὐτοὶ
ὑπὸ τοὺς πόδας του ἐπέρων.

Ὁ οὐρανὸς ἦτο λαμπρὸς·
φαιδρὸς τὴν γῆν προσμειδία·
ἢ φύσις ἦτο μελωδία.
Ἐμπρὸς ὁ κυνηγός, ἐμπρὸς
εἰς τῶν πνευμάτων τὰ πεδία.

Καὶ φῶς τοσοῦτον ἰλαρὸν
ἐπὶ τὴν φύσιν ἐπεχύθη,
ὥστε ἢ φύσις μετεβλήθη,
κ' ἦν χρυσὸς ῥέων τὸ νερὸν,
καὶ ἦσαν τιμαλφεῖς οἱ λίθοι.

Τῷ ἔθελγον τοὺς ὀφθαλμοὺς
πτηνῶν πτερώματα ποικίλα·
καὶ εἰς τῆς αὔρας τοὺς παλμοὺς
γλυκεῖς τῷ ἔπεμπον ψαλμοὺς
ὡς γλώσσαι μουσικαὶ τὰ φύλλα.

Ἀκίνδυνον τὸν θηρευτὴν
περισκιρτῶντα τὰ θηρία,
προσῆρχοντο ἐν ἀφοβίᾳ,
διότι λείπει εἰς αὐτὴν
τὴν χώραν θάνατος ἢ βία.

ὑπὸ τῆς ὄχθης τὰς σκιάς
πυρόγη κεῖται δεδεμένη·
ἢ κώπη ναύτην περιμένει·
ὁ κυνηγὸς διὰ μιᾶς
τὴν λύει κ' εἰσπηδῶν ἐμβαίνει.

Καὶ ὡς τὸ κύμα τακτικῶς
ἐσχιζέτο ὑπὸ τὴν κώπην,
ὁ φλοῖσθος τῆς ὑγρᾶς πλακῆς

ἀνέθρωσκε μελωδικὸς
ἐμπρὸς τοῦ πλοίου καὶ κατόπιν.

Ἄλλ' ἴδε· πρὸς τ' ἀριστερά,
μὴ εἶν' ὀνείρου ὄπτασις;
ἢ σκιά εἶναι δολορᾶ;
Δὲν ὀλισθαίν' εἰς τὰ νερὰ
πυρόγη ἄλλη παρομοία;—

Αἱ κῶπ' ἐγειρόνται ἑμοῦ,
καὶ πάλιν πίπτουσι συγχρόνως,
καθὼς ἀν εἰς ἐρέτης μῆνος
κινῆ αὐτὰς μετὰ ῥυθμοῦ,
καὶ μουσικὸς προκλύπτει τόνος.

Ἐντὸς τοῦ σκάφους τίς ἐστίν
ἢ κόρη, ἦν ὠχρότης βᾶφει;
Ὡραῖαν, ὡς ὀπότε' ἐτάφη,
βλέπει τὴν φίλην του μνηστήν
τίς τὴν χαρὰν του περιγράφει;

Ὡς ἄνθος πρὶν ἢ μαρανθῆ,
ἢ νέα κεφαλή της κλίνει·
λάμπ' εἰς τὸ βλέμμα της γαλήνη,
καὶ εἰς τὰ χεῖλη της ἀνθεῖ
μειδιάμα, καὶ πάλιν σβύνει.

Εἰς τὴν γλυκειὰν των χαρὰν
θερμὸν κυμαίνεται τὸ αἷμα.
Λαλεῖ τὸ βλέμμα πρὸς τὸ βλέμμα,
καὶ πρὸς τὴν νῆσον τὴν γλωρὰν
τὰ σκάφη φέρουσιν ἡρέμα.

Τὸ στόμα των μὲν σιωπᾶ,
κ' ἠχεῖ τῆς κώπης μόνον κρότος,
ἀλλ' ἢ καρδία των κτυπᾶ,
καὶ λέγει δτι ἄγαπᾶ
καὶ ἀποκρίνεται εὐγλώττως.

Κινοῦσιν αἱ ἀναπνοαὶ
τὰ στήθη των ἐν ἀρμονίᾳ·
οἰκεῖ ἐντὸς των νηνεμία,
καὶ δῶ φαίνονται σκιαί,
ἀλλ' ἢ ψυχὴ των εἶνε μία.

Πλὴν αἴφνης κρότος ἀντηχεῖ,
ὡς ἀναμιξ βροντῶν καὶ θρήνων.
Ὁ νέος ὄλος προσοχῆ,
διὰ τὴν φίλην ἀψυχεῖ,
ἀγνώστων ἀπειροσ κινδύνων.

[Ἐπεταὶ τὸ τέλος]

Η ΕΓΓΑΝΟΔΟΣ

Τὴν εἶδον πάλιν, ὦ θεῖ, τὴν εἶδον κ' ἰσχοτίσθην·
Τὸ αἶμα εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνίσθη ἐν βροθί.
Τὴν εἶδον κ' εἰς τὰ Τάρταρα τοῦ Ἄδου ἐβουθίσθην,
Κ' ἰσθίσθη ἡ ἡμίσεια τοῦ στήθους μου ζωή.

Τὴν εἶδον! προτιμότερον ἐπὶ τοῦ κόσμου πλέον
Νὰ μὴ τὴν ἐπανεβλεπον ποτέ, διὰ παντός,
Ἄφου τ' ὠραῖον πρόσωπον, τὸ σῶμα τὸ ὠραῖον
Νὰ θησαυρίσῃ ἕτερος προώρισται θνητός.

Πρὸς τί ἐγὼ ποτήρια μάτην πικρὰ νὰ πίνω
Καὶ μάτην νὰ φλογίζωμαι εἰς κάμινον πυρρός,
Καὶ δάκρυα νυχθημερὸν ὡς πῦρ ρευστὸν νὰ χύνω
Καὶ πρὸ αὐτῆς ὡς εὐτηκτος νὰ τήκωμαι κηρός;

Πρὸς τί κατόπιν νὰ πλανῶ τὸ βῆμά μου χιμαίρας
Καὶ πρὸς σκιάς βραχιόνες νὰ τείν' ὁ δυστυχής,
Καὶ νὰ διέρχωμαι οἰκτρὰς, ἀνευ σκοποῦ, ἡμέρας
Κενῶν ἐλπίδων παίγιον καὶ πόθων τῆς ψυχῆς;

Μακρὰν μακρὰν τὸ κάτοπτρον τοῦ ἰρχιμήδους ἴτω·
Τὸ πῦρ τοῦ εἶν' ὀλέθριον καὶ καταστρεπτικόν.
Καὶ ὅμως ἀν τὸ στερηθῶ σπαράττομαι καὶ φρίττω·
Εἶνε φρικώδες κ' ἐνταυτῷ τοσοῦτον θελκτικόν.

Ἐκεῖνο τὸ οὐράνιον μεῖδιμα, ἐκεῖνο
Τὸ βλέμμα τὸ λαμπρότερον ἀστέρως τῆς νυκτός
Ἄν ἀπολέσω ὡς φυτὸν ἀνευ ἡλίου φθίνω,
Καὶ ὅμως πόσον μετ' αὐτοῦ ὁ βίος μου φρικτός.

Ὡ κόρη, κόρη, διὰ σέ τί ὑποφέρω, ἴσως
Σὺ δὲν γνωρίζεις, οὐδὲ κ' ἀν αἰσθάνεσαι, ἐπειδὴ
Τὰ στήθη μας δὲν θορυβεῖ, δὲν φλίγει ἔρως ἴσως·
Ἐγὼ πονῶ, σὺ αἰσθημα αἰσθάνεσαι ἡδύ.

Σὺ ἐντρύφῃ· γαλήνιος εἰς τέρψεις Παραδείσου,
'Ἄλλὰ ἐγὼ εἰς κόλασιν στενάζω ὀδυνῶν·
Σοῦ ἀνθ' ἡ ὄψις, ἀλλ' ἐμοῦ τῆς σκοτεινῆς ἀδύσου
'Εξείκονίζεις ἡ μαρμὰ τὸ πῦρ τὸ σκοτεινόν.

Μὲ βλέπεις σὺ καὶ μειδιάς μειδίαμα ἀγγέλων,
'Ἄλλ' ἑωσφόρου βλέπων σε φρικίσαι ἐγὼ
Αἰσθάνωμαι καὶ δυσχερῶς τὴν πάλιν καταστέλλων
Τοῦ στήθους μου, ἐνώπιον τοῦ κάλλους σου σιγῶ.

Σιγῶ, ἀλλ' ὡς ἡφαίστιον πῦρ ἀσβεστον ἐγκλείον
Καὶ μετὰ κρότου ἔτοιμον ν' ἀνάψῃ ἐν βραχεῖ.
Σιγῶ ἐγὼ, ἀλλ' ἠμιλεῖ τὴν γλώσσαν τῶν θηρίων
Ἐντός μου ἡ φρυάττουσα εἰς ἔρωτος ψυχῆ.

Ὁραῖα κόρη, διατὶ νὰ ἐπανεἴθης πάλιν,
Καὶ ν' ἀναξέσης τὰς φρικτὰς τοῦ γήθους μου πληγὰς
Καὶ τὴν μικρὸν κωπάσασαν νὰ διεγείρῃς πάλιν
Καὶ νέας τῆς καρδίας μου ν' ἀκούσης οἰμωγὰς;

Εἰπέ, τί θέλεις, τί ζητεῖς καὶ με κατασπαράττεις,
Διόκουσά με ὡς σκληρὰ τοῦ Ἄδου Ἑριννύς; . . .
Θεῖ! τί λέγω; ποῦ πλανᾷ τὸν νοῦν μου νῦν ἀπάτης;
Ἡ πλήρης σὺ γλυκύτητος καὶ θείας καλλονῆς

Σὺ κόρη τῆς κολάσεως, σὺ Ἑριννύς φρικώδης;
Καὶ ὅμως ἡ γλυκύτης σου αὐτὴ με τυραννεῖ
Καὶ εἰς ἀδύσουσ με πλανᾷ πολλὰς κινδυνώδεις
Καὶ ἡ ζωὴ ἀφόρητος μοὶ φαίνεται ποινή.

Ἰπαγε, κόρη, ἀπελθε καὶ ἐγκατάλειψόν με·
Τὸ ρεῦμα μὴ πλειότερον θολῆς τοῦ ποταμοῦ·
Ζῆθ' μετ' ἄλλου εὐτυχῆς, ἐμὲ, λησμονήσον με·
Ἡ Μοῖρα φεῦ! δὲν ἐγράψε νὰ ζήσωμεν ὁμοῦ.

II ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

(Ἐκ τῆς Λυρικῆς συλλογῆς «Φιντασίας καὶ Καρδίας.»)

Τῆ φιλετῆ A . . .

Ὁ ὀφθαλμός σου, φίλη μου, τὸ ἄπειρον ἐγκλείει,
Καὶ ῥόδον εἰς τὰ χεῖλη σου φαίδρον Μαΐου θάλλει·
Μὲ βλέπεις, κ' ἡ καρδία μου ὄφ' ἠδονῆς μεθύει,
Μαὶ μειδιάς, καὶ τ' οὐρανοῦ μ' ἀνοίγει' ἡ ἀγκάλη.
Ἀθῆναι τῆ 14 Ἀπριλίου 1872. Δ. Α. Κου....

Λ Υ Σ Ι Σ

τοῦ ἐν τῷ Α'. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

Κάππαρις — Πάρις — Ἄρης — Ρίς — Ιε.

Τὴν λύσει τοῦ ἀνωτέρω αἰνίγματος ἐπεμψαν ἡμῖν ταῦτοχρόνως ἐξ Ἀθηνῶν οἱ Κυρ. Ἀντώνιος Γ. Πατζατζόπουλος καὶ Δ. Τριτάκης, οἵτινες καὶ ἔλαβον τὴν ὑποσχεθεῖσαν δωρεὰν. Ἀκολούθως ἐπεμψαν αὐτὴν αἱ Κυρία Σταυρούλα Πιεράκου, Μαρία Παπαρηγοπούλου καὶ Ἀγγελικὴ Ματζαθίνου καὶ οἱ Κυρ. Ἀγγελος Πολύζωσι, Ἰωάννης Κρεστενίτης, Ἰωάννης Μπακόπουλος, Ἄλ Βάτος καὶ Φωκίων Φωτιάδης. Ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν πρώτη ἐπεμψεν αὐτὴν ἡ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἀξιοτίμος διδασκάλισσα Ἐλισάβετ Ἰωάννου, εἰς ἣν ἀπεστάλη ἡ ὑποσχεθεῖσα δωρεὰ. Ἀκολούθως ἐκ Σύρου ὁ Κ. Βύθ. Πιλιτάκης. Ἐξ Ἰθάκης ὁ Κ. Ν. Α. Μουζούρης καὶ ἐκ Ζακύνθου οἱ Κυρ. Ν. Α. Μ. Γεώργιος Σρήκας καὶ Φρ. Τερτσέτης. Ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Κ. Πανταλέων Καμπούρογλος εἰς ἣν ἀπεστάλη ἡ δωρεὰ καὶ ἐκ Λαρίσης ὁ ἀξιοτίμος Κ. Ι. Πέρβελης.

ΑΙΝΙΓΜΑ Β'.

Εἶμαι ζῶν διαφέρων τῶν λοιπῶν ἐν κόσμῳ ζῶων
Εἰς τὸ μέγεθος καὶ πνεῦμα, διαφέρωντ' ἀντιθέτως·
Σὲ δουλεύω καὶ σὲ τρέφω δουλικῶς ὅλον τὸ ἔτος,
Καὶ σὺ, βάρβαρε, μὲ τύπτεις ἀνευ οἴκου τὸν ἀθῶν.
'Ἄν τὴν κεφαλὴν μου κόψῃς μὲ εὐρίσκεις παρευθῆς
Εἰς τὴν κεφαλὴν σου ὅτι δυστυχῆς ἀν στερηθῆς.

Μὴ προθῆς εἰσέτι πέραν
Εἰς ἀποκοπὴν δευτέραν

Κυλιόμενον θά μ' ἴδῃς εἰς τὴν κόπρον ὡς ὁ χοῖρος·
Δὲν μὲ ἔλυσας; ὁ νοῦς σου ὡς βουβάλου εἶνε στείρος.

Ὁ ἐκ τῶν ἐν Ἀθῆναις ἡμετέρων συνδρομητῶν πρῶτος λύσας τὸ αἰνίγμα τοῦτο θέλει λάβει ὡς ἀμοιβὴν ἐκ μὲν τῶν νέων συνδρομητῶν τὸν ΣΓ'. τόμοι τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης, ἐκ δὲ τῶν παλαιῶν τὸ ὠραῖον μυθιοτόρημα «Ὁ Παράφρων Ἐρημίτης.» Ὁ δὲ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τὸ συγκλητικώτατον δρᾶμα «Χαρτοφυλάκειον» ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται,

Ἐν Ἀθῆναις παρὰ τῷ βιβλιοπωλείῳ ἀδελφῶν Περρῆ καὶ τῷ τυπογραφίῳ Πάσσαρη κειμένῳ κατα τὴν ὁδὸν Κυριπίδου, ἀριθ. 51.—Ἐν Σύρῳ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις Ι. Χούμη καὶ Γ. Μέμω.—Ἐν Τήνῳ παρὰ τῷ Κω Ν. Ι. Καγκάδη.—Ἐν Πάτραις παρὰ τῷ καθηγητῇ κυρ. Κ. Νεστορίδι καὶ τῷ κ. Δ. Ζ. Σκουμπουρδῆ.—Ἐν Χαλκίδι παρὰ τῷ δικηγόρῳ Ἀλεξ. Οἰκονόμω.—Ἐν Λεβαδεῖα παρὰ τῷ κ. Ν. Μπουρίδη.—Ἐν Ναυπλίᾳ παρὰ τῷ κ. Κ. Δημητρακοπούλῳ.—Ἐν Θήβαις παρὰ τῷ κ. Εὐσταθίῳ Καλόπαιδι.—Ἐν Λεωνιδεῖῳ παρὰ τῷ δημάρχῳ κ. Γ. Λευκῷ.—Ἐν Καλάμαις παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Τζανέτῳ Πόταρη.—Ἐν Μεσολογγίῳ παρὰ τῷ κ. Χ. Παλαμᾷ.—Ἐν Λαμία παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Ἀριστ. Ἰατροῦ.—Ἐν Ἰδρᾷ παρὰ τῷ φαρμακοποιῷ Μ. Πολίτη.—Ἐν Λευκάδι παρὰ τῷ τηλεγραφητῇ κ. Ἐλευθερίῳ Κομνηνῷ.—Ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ κ. Γ. Σφήκα.—Ἐν Ἰθάκῃ παρὰ τῷ φαρμακοποιῷ κ. Κωνστ. Παυλάτῳ.—Ἐν Κεφαλληνίᾳ παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Γ. Φλωριᾷ.—Ἐν Χίῳ παρὰ τῷ κ. Λεωνίδα Ἀργυροπούλῳ γραμματεῖ τοῦ ἐλλ. Προξενείου.—Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Ἀντωνίῳ Παρασκευοπούλῳ.—Ἐν Λαρίσῃ καὶ Βώλῳ παρὰ τῷ κ. Χρ. Στυλίδῃ.—Ἐν Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Δ. Ζαχαριάδῃ.—Ἐν Σέρραις παρὰ τῷ Ἑλληνι προξένῳ.—Ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Θεμ. Μαρίνου.—Ἐν Κυδωνίαις παρὰ τῷ Ἀναγνωστηρίῳ «αἱ Κυδωνίαι.»—Ἐν Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ σχολάρχῳ κ. Βλασσίῳ Σκορδέλῃ.—Ἐν Κοριτσᾷ τῆς Μακεδονίας παρὰ τῷ σχολάρχῳ κ. Χαρ. Καρμίτση.—Ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῷ βιβλιοπωλείῳ Σ. Ἀνδρεάδῃ καὶ Σας.—Ἐν Τραπεζοῦντι παρὰ τῷ συλλόγῳ «ὁ Ξενοφῶν».—Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Παντολ. Καμπούρογλῳ.—Ἐν Καίρῳ παρὰ τῷ κ. Π. Ματαράγκα.—Ἐν Πορτ Σαῖτ παρὰ τῷ ἐλλ. Προξένῳ.—Ἐν Καλκούττα παρὰ τῷ κ. Ἀγελάστῳ Σακρανδῆ.—Ἐν Γαλαζίῳ παρὰ τῷ κ. Σπυρ. Φ. Ἀντύπα.—Ἐν Καλαφατίῳ παρὰ τῷ κ. Γ. Ἀντύπα.—Ἐν Βραίλα παρὰ τῷ κ. Χαρ. Τολμίδῃ.—Ἐν Βουκουρεστίῳ παρὰ τῷ γραφείῳ τῆς Ἐφημερ. «Ἰρίς».—Ἐν Manchester παρὰ τῷ κ. Κλεάνθῃ Μιχαηλίδῃ.—Ἐν Μελίτῃ παρὰ τῷ κ. Εὐστρ. Πετροκοκκίνῳ.—Ἐν Λειψία παρὰ τῷ κ. Ἀριστ. Ἀντωνιάδῃ.—Ἐν Ὀδυσσῷ παρὰ τῷ κ. Γεωργίῳ Κουρούδῃ.—Ἐν Ταϊρανίῳ καὶ Rostoff Don παρὰ τῷ κ. Μάρκῳ Κανακάρῃ.—Ἐν Μασσαλία παρὰ τῷ κ. Πέτρῳ Ἰγγλέτῃ καὶ Κωνστ. Κούπα.—Ἐν Πετροπόλει παρὰ τῷ φιλογενεστάτῳ καὶ ἐξωχοστάτῳ ἱατρῷ Συμβουλίδῃ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Table with 2 columns: Location and Amount. Includes entries for Greece (Ἐλλάδι), Turkey (Τουρκία), Romania (Ῥωσία), and India (Ἰνδία).

Τὰ ταχυδρομικὰ εἰς βάρος τῆς «Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης»

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Οἱ κρατήσαντες τὸ πρῶτον φυλλάδιον τοῦ ἐβδόμου ἔτους τῆς «*Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης*» θεωροῦνται συμφώνως πρὸς τὴν εἰδοποίησίν μας τακτικοὶ συνδρομηταὶ καὶ ἐπομένως ὑπόχρεοι εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐτησίαις αὐτῶν προπληρωμῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ εὐκόλως μὲν ἐγγραφόμενοι συνδρομηταὶ, κατόπι δὲ δυστροποῦντες εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς συνδρομῆς τῶν νὰ μὴ μᾶς τιμήσωσι διὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν.

Εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «*Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης*» πωλοῦνται.

- ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ* τόμος Ε'. 1869 — 1870 καὶ ΣΤ'. 1870 — 1874, [ἀνευ παραρτήματος] ἑκαστος δραχ. 6
- ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ* [παράρτημα Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης] μυθιστόρημα Παύλου Φεβάλ μεταφρασις Α. Σκαλίδου. Τόμος Α' καὶ Β'. δραχ. 6
- ΒΙΡΓΙΝΙΑ ἢ ΡΩΜΑΙΑ* δράμα Γ. Ἀμπειλά. δραχ. 1
- Ο ἄνθρωπος τοῦ κόσμου*, συνέχεια τοῦ μυθιστορήματος ὁ Κύριος Μοιτσεχρίστος τοῦ Ἀλεξ. Δουμά. Τόμος Α'. δραχ. 2,50
- ΤΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΛΑΚΙΟΝ* δράμα εἰς ἑξ πράξεις, Ἀγγέλου Καλκάνη μετάφρασις Γ. Σφήκα. δραχ. 4,50
- Ο ΠΑΡΑΦΡΩΝ ΕΡΗΜΙΤΗΣ* μυθιστορία Α. Παραγιωτοπούλου δραχ. 2
- ΑΒΔΟΥΛΑΧ ἢ ΤΟ ΤΕΤΡΑΦΥΛΛΟΝ ΤΡΙΦΥΛΛΙΟΝ* καὶ *ΑΖΙΖ* καὶ *ΑΖΙΖΑ* διήγημα Χαλίμας Ἐδουάρδου Λαβουάιη. δραχ. 2,50

Βιβλία νέα.

- ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ* ἐκ τῶν ἐπιστήμων, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ διασκευασθὲν ὑπὸ Μ. Λάμπρου (μετὰ 116 εἰκόνων)· παρὰ τῶ βιβλιοπωλεῖω ἀδελφῶν Περρῆ. δραχ. 4
- ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ* τοῦ 1872. Εἰρ. Ἀσωπίου δραχ. 4 1)2
- ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ*, ὑπὸ Ν. Πολίτου [σύγγραμμα βραβευθὲν ἐν τῷ Ῥοκοδονακείῳ διαγωνίσματι]· Τόμος Α'. — Νεολληνικὴ φιλολογία, μέρος Α'. δραχ. 3,25
- ΛΗΘΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ* πρὸς κατάρτισμόν τῆς περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑπτανήσου ιστορίας, ὑπὸ Κλωνστ. Λουβάρδου. Τόμος Α'. Φυλλ. Α' καὶ Β'. ἑκαστον. δραχ. 1 1)2
- ΛΙ ΔΥΟ ΑΡΓΕΜΙΔΕΣ* ὠραιότατον μυθιστόρημα τοῦ Ἀλεξ. Δουμά' μετάφρασις Αἰμιλίας Φραγκιά [ἐκδόσις περιοδικῆ] φυλλ. Δ' τοῦ Β' τόμου, ἑκαστον δραχ. 1
- Paul De Koch. Εἰκόνες καὶ διηγήματα. Εὐρίσκειται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον ἀδελφῶν Περρῆ. δραχ. 2
- Ο ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΑΣΤΩΝ ΔΙΩΓΜΟΣ* μυθιστορία διδακτικωτάτη μεταρραθεῖσα ἐκ τῆς Ἰταλικῆς, ὑπὸ Α. Σ. Λεβαθινόπουλου καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ Δ. Π. Ἀντωνοπούλου. δρ. 3.
- ΤΑ ΛΙΑ ΛΕΙΨΑΝΑ* ὑπὸ Ν. Λεβιδίου. Μέρος Α'. δραχ. 1